

OPAS

RAJAKAUPPAOPAS

LAKITIETOA YRITTÄJÄLLE SUOMEN JA VENÄJÄN
LIIKETOIMINTAYMPÄRISTÖIHIN

Tämän rajakauppaoppaan on tarkoitus antaa yleiskuva siitä, minkälainen toimintaympäristö yrittäjää odottaa Suomessa ja Venäjällä. Opas on kirjoitettu yhteistyössä venäläisen lakiasiantoinisto Oma Legalin kanssa.

Opas on jaettu kahteen osaan. Ensimmäinen osa kuvaa Suomen toimintaympäristöä ja toinen osa Venäjän toimintaympäristöä. Opas ei ole missään nimessä kattava esitys kummankaan maan liiketoimintaympäristöstä, eikä tämä ole myöskään oppaan tarkoitus.

**Opas antaa alkutietoja sellaisille tahoille,
jotka harkitsevat liiketoimia Suomessa tai Venäjällä.**

Koska oppaan sivumäärä on rajallinen, on siitä jouduttu jättämään paljon asioita pois ja tekemään yleistyksiä. On myös mahdollista, että osa tiedoista vanhentuu säädösmuutosten vuoksi. Oppaan perusteella yksinään ei tulekaan ryhtyä mihinkään liiketoimiin, vaan voimassa oleva lainsäädäntö tulee aina varmistaa asiaan perehtyneeltä juristilta ennen liiketoimiin ryhtymistä. Muutoinkin suunnitelmat tulee käydä läpi juristin kanssa mahdollisten väärinymmärrysten välttämiseksi.

Suunnitelmien läpikäyminen asiantuntevan lakimiehen kanssa on erityisen tärkeää rajat ylittävässä kaupassa, sillä nopeatkin säädösmuutokset, joilla voi olla vaikutusta rajat ylittävään kauppaan, ovat mahdollisia niin Suomessa kuin Venäjälläkin.

Sisältö

SUOMEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Suomen markkinoille pääsy	4
Ulkomailta tulevien varojen seuranta Suomessa	6
Yhtiömuodot Suomessa ja sivuliikkeet	7
Yritysten verotus Suomessa	12
Yritysten välisten riitojen ratkaisu Suomessa	14
Suomalaisen yrityksen taustojen tarkastaminen	15
Immateriaalioikeudet ja niiden suojaaminen	16

VENÄJÄN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Yleiset Venäjän markkinoille pääsyä koskevat ehdot	18
Tärkeimmät ulkomaankauppaa koskevat säädökset	19
Tullitariffi	20
Ulkomaankaupan sääntely muuten kuin tariffijärjestelmää käyttäen	22
Ulkomaisia sijoituksia koskeva lainsäädäntö	23
Erityisten talousvyöhykkeiden sääntely	25
Liiketoiminnan oikeudelliset muodot Venäjän Federaatiossa	28
Ulkomaalaisomistuksessa olevien oikeushenkilöiden verotus	34
Liikkeenharjoittajien oikeuksien oikeudellinen suoja	41
Venäläisen yrityksen taustojen tarkastaminen	43
Immateriaalioikeuksien suojaaminen Venäjällä	46

SUOMEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

SUOMEN MARKKINOILLE PÄÄSY

Suomen markkinoille on mahdollista päästä kahdella tapaa. Ensimmäinen tapa on maahantuoda Suomeen muualla valmistettuja tuotteita. Tämä on mahdollista esimerkiksi sivuliikkeen avulla taikka perustamalla uusi yritys maahantuontia silmällä pitäen Suomeen.

Toinen vaihtoehto on, että Suomen markkinoille haluava perustaa yrityksen Suomeen ja alkaa valmistaa tuotteita tai tarjota palveluita Suomessa ilman, että tuotteita tuodaan ulkomailta. Tässä luvussa käsitellään maahantuontiin liittyviä asioita.

Maahantuonti Suomeen

Suomi on osa Euroopan Unionia ja näin ollen osa Euroopan Unionin sisämarkkinoita. Tämän johdosta maahantuontia Suomeen määrittävät pitkälti Euroopan Unionin direktiivit ja asetukset, jotka ovat voimassa koko Euroopan Unionin alueella. Maahantuojan kannalta tämä on hyvä asia, sillä jos tuote on valmistettu laillisesti ja saatettu markkinoille jossain Euroopan unionin jäsenvaltiossa, se voidaan saattaa markkinoille myös kaikissa muissa Euroopan Unionin jäsenvaltioissa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jos tuote saatetaan laillisesti markkinoille Suomessa, voidaan se pääsääntöisesti saattaa markkinoille myös missä tahansa muussa Euroopan Unionin jäsenvaltiossa.

Maahantuotavan tuotteen pitää täyttää sille asetetut vaatimukset, jotta se voidaan laskea markkinoille. Vaatimusten täyttyminen vakuutetaan CE-merkinnällä. CE-merkinnän myötä valmistaja vakuuttaa tuotteen täyttävän Euroopan Unionin direktiivien vaatimukset sekä sen, että tuotteelle on tehty vaadittavat tarkastukset. Vaatimukset vaihtelevat tuotteittain ja ne tulee selvittää siinä vaiheessa, kun maahantuontia aletaan suunnitella. Suomessa maahantuontia valvoo Tulli. Tullin internetsivuilla on kattava ohjeistus maahantuonnista, ja siihen voi tutustua osoitteessa www.tulli.fi.

Tavaroiden tullaaminen

TiedEuroopan Unionissa on käytössä yhtenäiset tullitariffit koko Euroopan Unionin alueella. Suomessa tullauksesta vastaavana viranomaisena toimii Tulli. Tulliselvityksessä kaikille maahantuotaville tuotteille on ilmoitettava tullinimike. Tullinimikkeen perusteella selviävät esimerkiksi tavarasta kannettavan tullin määrä, rajoitukset ja mahdolliset tuontikiellot. Tullinimikkeen avulla selviääkin se, onko tuotetta mahdollista alkaa maahantuoda Suomeen ja jos tämä on mahdollista, niin minkälaisia vaatimuksia maahantuotavalle tuotteelle asetetaan. Suomen tullilla on olemassa Fintaric-niminen tietokanta, jonka avulla tullinimikkeitä voidaan selvittää. Tietokanta löytyy osoitteesta <https://asiointi.tulli.fi/asiointipalvelu/fintaric/>.

Tulli on julkaissut omilla verkkosivuillaan kattavan ohjeistuksen tullaukseen liittyvistä asioista. Ohjeistus löytyy osoitteesta www.tulli.fi.

ULKOMAILTA TULEVIEN VAROJEN SEURANTA SUOMESSA

Rahanpesulaki

Rahanpesulain tavoitteena on estää rahanpesua ja terrorismin rahoittamista, edistää tällaisen toiminnan paljastamista ja selvittämistä sekä tehostaa rikoksen tuottaman hyödyn jäljittämistä ja takaisinsaantia. Rahanpesulain perusteella ilmoitusvelvollinen on velvollinen tunnistamaan asiakkaansa. Ilmoitusvelvollisia ovat esimerkiksi asianajajat heidän avustaessaan päämiehiään liiketoimissa. Myös esimerkiksi pankit ja monet muut toimijat ovat ilmoitusvelvollisia.

Tiettyjen kriteerien täytyessä ilmoitusvelvolliselle voi tulla velvollisuus selvittää tarkemmin rahojen alkuperää. Tunnistamista ei kannata pelätä, sillä rehellistä liiketoimintaa harjoittavalle tunnistaminen ja mahdollinen varojen alkuperän selvittäminen on pelkkä muodollisuus eikä se aiheuta ongelmia. Varallisuuden alkuperän selvittäminen saattaa tosin joskus hidastaa suunniteltuja liiketoimia, joten niiden tekeminen kannattaa aloittaa hyvissä ajoin.

Pankkitilin avaaminen

Ulkomaisen yrityksen pankkitilin avaaminen on Suomessa vaikeutunut viime vuosina. Ulkomaisten yritysten on kuitenkin edelleenkin mahdollista avata pankkitili Suomeen. Pankista riippuen yrityksen pitää toimittaa pankille selvitystä. Pankit voivat esimerkiksi vaatia yritystä toimittamaan yrityksen virallisia asiakirjoja, kuten kopion yhtiöjärjestyksestä, kopion kaupparekisteriotteesta ja otteen yhtiön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksen pöytäkirjasta, jossa päätetään tilinavauksesta. Pankille on myös toimitettava tieto tilinkäytön oikeutetuista henkilöistä, heidän passikopionsa ja allekirjoitusnäytteet. Tämän lisäksi pankki voi vaatia suosituskirjettä ulkomaiselta pankilta, arvioita tilintapahtumien määrästä, suuruudesta ja alkuperästä sekä yksityiskohtaista kuvausta yrityksen liiketoiminnasta.

Pankit edellyttävät myös suomalaisilta yhtiöltä edellä mainittuja selvityksiä soveltuvin osin, ja vaadittavat selvitykset voivat vaihdella pankeittain. Parhaan tiedon pankin vaatimista selvityksistä kussakin tapauksessa saa ottamalla yhteyden pankkiin, johon tilin aikoo avata.

Pankilla ei ole myöskään mitään velvollisuutta avata tiliä yritykselle, oli se sitten ulkomainen yritys taikka suomalainen yritys. Pankkitilin avaaminen onkin aloitettava hyvissä ajoin ennen tarvetta, jotta asia saadaan hoidettua ja pankin vaatimat asiakirjat toimitettua.

Ulkomaisten yritysostojen seuranta

Laki ulkomaalaisten yritysostojen seurannasta voi rajoittaa ulkomaisia yritysostoja. Lain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on seurata ja erittäin tärkeän kansallisen edun vaatiessa rajoittaa vaikutusvallan siirtymistä ulkomaalaisille sekä ulkomaisille yhteisöille ja säätiöille seurannan kohteena olevissa yrityksissä. Kyseinen laki ei yleensä tule sovellettavaksi normaalien yritysostojen yhteydessä.

Mikäli laki tulee sovellettavaksi, on suositeltua kääntyä heti alkuvaiheessa asianajajan puoleen. Huomioida tulee myös, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus ulkomaisten suorien sijoitusten seurannasta tuli voimaan 10. huhtikuuta 2019. Sijoitusten seuranta-asetusta ryhdytään kokonaisvaltaisesti soveltamaan 10. lokakuuta 2020, jota edeltää 18 kuukauden täytäntöönpano-aika. Asetus voi aiheuttaa muutoksia lainsäädäntöön ja mahdolliset muutokset tuleekin tarkistaa ennen liiketoimia niiden suunnitteluvaiheessa.

YHTIÖMUODOT SUOMESSA JA SIVULIIKKEET

Suomessa yritystoimintaa voi harjoittaa toiminimellä, kommandiittiyhtiössä, avoimessa yhtiössä, jotka ovat henkilöyhtiöitä, ja osakeyhtiössä. Rajakauppaan yhtiömuodoista soveltuu parhaiten osakeyhtiö, jossa riski on rajoitettua. Tässä kappaleessa esitellään lyhyesti muut yhtiömuodot ja käydään läpi tarkemmin osakeyhtiötä ja sen perustamista.

Toiminimi (Tmi)

Toiminimi sopii pienimuotoisen yritystoiminnan harjoittamiseen. Tyypillisesti toiminimellä harjoitetaan yritystoimintaa, jossa yrittäjän oma työpanos on suurta ja liikevaihto melko pientä. Toiminimellä toimiva yrittäjä on henkilökohtaisesti omalla omaisuudellaan vastuussa kaikista yrityksen tekemistä sitoumuksista, kuten veloista. Tämän johdosta yrityksen joutuessa vaikeuksiin voi myös toiminimellä toimiva yrittäjä ajautua ongelmiin.

Toiminimi ei sovellu sellaiseen yritystoimintaan, jossa riskit ovat suuria. Toiminimi on kuitenkin hallinnollisesti kevyt yritysmuoto ja sen pyörittäminen on varsin yksinkertaista. Toiminimi ei sovellu hyvin rajat ylittävään kauppaan, jossa tyypillisesti pääomat ovat isoja ja myös riskit ovat korkeita. Huomioitavaa on, että jos henkilöllä ei ole pysyvää asuinpaikkaa Euroopan talousalueella (ETA), hän tarvitsee Patentti- ja rekisterihallituksen luvan toimia yksityisenä elinkeinonharjoittajana Suomessa.

Avoim yhtiö (Ay)

Avoim yhtiö soveltuu yleisesti yritysmuodoksi pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, joissa on vähän osakkaita ja joiden toimintaan ei liity mainittavaa tappionvaaraa. Erillistä yhtiöpääomaa ei tarvitse olla. Avoimen yhtiön voivat perustaa myös kaksi oikeushenkilöä eli yritystä.

Avoim yhtiö on tyypillinen perheyrittäjämuoto. Myös perinteinen ammatinharjoittaminen on nykyisin usein kanavoitu avoimeen yhtiöön, jossa yhtiömiehinä ovat samaan ammattialaan kuuluvat henkilöt. Tämä vaatii tietysti vahvaa luottamusta yhtiömiesten välillä, mikäli yhtiömiehet eivät kuulu samaan perheeseen.

Avoimelle yhtiölle on tunnusomaista yhtiömiesten henkilökohtainen vastuu yhtiön sitoumuksista ja muista velvoitteista. Yhtiön velvoitteista on siten vastuussa, paitsi yhtiö itse omalla varallisuudellaan, kukin yhtiö mies koko henkilökohtaisella varallisuudellaan. Yhtiömiesten vastuu on solidaarista ja omavelkaista. Kukaan yhtiö mies on täyteen määrään asti vastuussa kaikista velvoitteista, ja velkoja voi kohdistaa maksuvaatimuksensa suoraan keneen tahansa yhtiömiehistä eikä hänen tarvitse ensin vaatia suoritusta yhtiöltä.

Huomioitavaa on, että ainakin yhdellä avoimen yhtiön yhtiömiehellä on oltava pysyvä asuinpaikka tai oikeushenkilöllä kotipaikka ETA-alueella. Jos yhdelläkään yhtiömiehellä ei ole asuin- tai kotipaikkaa ETA-alueella, tulee kaikkien yhtiömiesten hakea lupa toimia yhtiömiehenä PRH:lta.

Ay:n rakenne ja toimiminen on suhteellisen kevyt:

- Ay voi maksaa yhtiömiehelle palkkaa
- Yhtiön varoja voi ottaa myös yksityisottoina
- Yhtiömiehillä on suuri sopimusvapaus yhtiötä muodostettaessa
- Ay:n toimintaa pakottavia lainmääräyksiä on suhteellisen vähän

Ellei asiasta ole toisin päätetty, voivat kaikki yhtiömiehet tehdä päätöksiä firman puolesta yksin, mikä nopeuttaa toimintaa. Avoin yhtiö ei kuitenkaan henkilökohtaisen velkavastuun johdosta sovellu hyvin rajat ylittävään kauppaan.

Kommandiittiyhtiö (Ky)

Kommandiittiyhtiö eroaa avoimesta yhtiöstä ja toiminimestä siten, että mukana on myös äänetön yhtiö mies, jonka tulee sijoittaa pääomaa yritykseen. Kommandiittiyhtiö on henkilöyhtiö, kuten toiminimi ja avoin yhtiökin. Äänettömän yhtiömiehen vastuu yhtiön sitoumuksista rajoittuu ainoastaan hänen sijoittamaansa pääomaan, kun taas muut yhtiömiehet vastaavat yhtiön sitoumuksista henkilökohtaisesti omalla omaisuudellaan.

Kommandiittiyhtiön etuna verrattuna avoimeen yhtiöön ja toiminimeen voidaan pitää sitä, että yhtiöön on mahdollista saada myös ulkopuolisia sijoituksia äänettömän yhtiömiehen sijoittamien varojen muodossa. Kommandiittiyhtiö soveltuu pieneen ja keskisuureen yritystoimintaan. Se ei kuitenkaan sovellu henkilökohtaisen velkavastuun takia hyvin sellaiseen yritystoimintaan, jossa riskit ovat suuria. Kommandiittiyhtiö ei sovellu hyvin rajat ylittävään kauppaan, jossa tyypillisesti pääomat ovat isoja ja myös riskit ovat korkeita.

Kommandiittiyhtiön voivat perustaa luonnollisten henkilöiden lisäksi myös oikeushenkilöt eli yritykset. Jos henkilöllä ei ole pysyvää asuinpaikkaa tai oikeushenkilöllä kotipaikkaa Euroopan talousalueella tarvitsee henkilö PRH:n luvan toimia kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä. Äänettömältä yhtiömieheltä lupaa ei edellytetä.

Osakeyhtiö (Oy)

Osakeyhtiö on Suomessa verrattain suosittu yhtiömuoto, mitä selittää se, että osakkaiden henkilökohtainen vastuu rajoittuu vain heidän yhtiöön sijoittamaansa määrään. Osakeyhtiö on kuitenkin hallinnollisesti kaikkein raskain yhtiömuoto. Osakeyhtiö soveltuu parhaiten rajat ylittävään kauppaan. Henkilökohtaisella tasolla voidaan osakeyhtiötä pitää kaikista ”riskittömimpänä” yritysmuotona. Yhtiön veloista ja saatavista vastaa yhtiö eivätkä sen omistajat, kuten henkilöyhtiöissä.

Valtaosa osakeyhtiön perustamiseen liittyvistä velvoitteista on lueteltu osakeyhtiölaissa. Osakkeenomistajien on laadittava osakeyhtiön perustamisesta sopimus, joka on rekisteröitävä kolmen kuukauden kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta. Perustamissopimuksen lisäksi yhtiölle tulee laatia yhtiöjärjestys, jonka ohella osakkaat voivat laatia myös osakassopimuksen keskinäisten suhteidensa määrittämiseksi. Osakeyhtiön perustaminen ei enää vaadi välttämättä osakepääomaa.

PERUSTAMISSOPIMUS

Osakkeenomistajien on sinetöitävä osakeyhtiön perustaminen kirjallisella sopimuksella, jonka he kaikki allekirjoittavat. Perustamissopimuksesta on osakkaiden lisäksi käytävä ilmi osakkeiden määrä sekä se, miten ne on jaettu osakkaiden kesken.

Osakkaiden ohella sopimuksessa tulee näkyä yhtiön hallituksen kokoonpano. Jos varsinaisia jäseniä on enemmän kuin yksi, tulee hallitukselle valita myös puheenjohtaja. Varsinaisten jäsenten lukumäärän ollessa alle kolme tulee lisäksi valita vähintään yksi varajäsen.

Perustamissopimuksessa on aina mainittava sopimuksen päivämäärä, sillä siitä alkaa kulua kolmen kuukauden määräaika, jona rekisteröityminen on tehtävä kaupparekisteriin, sillä uhalla, että osakeyhtiön perustaminen raukeaa. Sopimuksen allekirjoitushetki määrittää myös johdon jäsenten ja tilintarkastajien toimikauden alkamisen.

Osakkeiden ei tarvitse olla allekirjoitushetkellä maksettuja. Perustamissopimuksesta tulee kuitenkin käydä ilmi merkintähinta eli osakkeesta yhtiölle maksettava määrä sekä maksuaikataulu. Jos joku jättää maksamatta ajallaan, voi yhtiön hallitus todeta oikeuden osakkeeseen menetetyksi.

Tarpeen mukaan sopimuksessa on mainittava yhtiön toimitusjohtaja, hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastajat. Mainitsemisvelvollisuus syntyy, jos yhtiölle on lain mukaan valittava edellä mainittuja.

YHTIÖJÄRJESTYS

Yhtiöjärjestys on otettava osaksi perustamissopimusta tai liitettävä sen liitteeksi.

Minimissään yhtiöjärjestyksessä tulee olla kolme pykälää, joissa kerrotaan yhtiön toiminimi, kotipaikka ja toimiala.

Yhtiöjärjestys voi olla tarvittaessa tätä pidempikin ja se voidaan räätälöidä osakeyhtiön perustajien haluamalla tavalla. Siihen voidaan sisällyttää esim. lunastus-, suostumus- ja/tai välityslauseke.

Pidemmälle yhtiöjärjestykselle on tarvetta erityisesti silloin, kun yhtiössä on useampi osakkeenomistaja eikä heidän välillään ole voimassa olevaa osakassopimusta, jossa olisi sovittu esim. riidanratkaisusta tai osakkaan irtautumisesta. Tällöin syntyisi asetelma, jossa asianmukaisen määräyksen puuttuessa osakas voisi halutessaan myydä osakkeensa haluamalleen taholle muiden osakkaiden tai yhtiön voimatta siihen puuttua, joka voi olla varsinkin pienessä yrityksessä epätoivottava tilanne. Siksi olisi syytä sisällyttää lunastuslauseke osakassopimukseen tai yhtiöjärjestykseen.

OSAKASSOPIMUS

Osakassopimuksen laatiminen yhtiöjärjestyksen lisäksi voi tuntua turhalta kustannukselta, mutta sen suosiolle on kuitenkin syynsä. Seuraavien syiden takia kannattaa harkita osakassopimuksen tekemistä:

- yhtiöjärjestys on julkinen, kun taas osakassopimus voidaan pitää salassa
- yhtiöjärjestyksen muuttaminen tapahtuu yhtiökokouksessa, osakassopimus voidaan muuttaa osakkaiden keskinäisellä sopimuksella
- osakassopimuksessa voidaan sopia asioista laajemmin ja kattavammin kuin yhtiöjärjestyksessä
- osakassopimuksessa voidaan ottaa mukaan myös sellaisia määräyksiä, joiden luonteva paikka ei ole yhtiöjärjestyksessä.

MUUT MIETITTÄVÄT ASIAT

Osakkeiden lukumäärän on hyvä olla sellainen, että osakkeiden jako onnistuu myös osakkeiden määrän muuttuessa. Esim. 3 000 tai 30 000 osaketta, jolloin määrä on jaollinen 1–6:lla.

Osakeyhtiön perustaminen ei enää välttämättä vaadi erillistä osakepääomaa. Osakeyhtiöön voidaan kuitenkin sijoittaa rahaa perustamisen yhteydessä, jolloin kannattaa miettiä, missä muodossa pääoma merkitään taseeseen. Oma ja vieras pääoma huomioidaan eri tavalla eri tilanteissa ja ne vaikuttavat myös yhtiön taloudellisiin tunnuslukuihin.

Tilintarkastajien valinta ja kirjanpidon järjestäminen, alv-velvolliseksi ja työnantajarekisteriin ilmoittautuminen sekä tilikausi ovat myös asioita, jotka olisi hyvä miettiä ennakoon.

TARVITTAVAT LUVAT ETA-ALUEEN ULKOPUOLISILLE

Osakeyhtiön hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja voi tarvita luvan toimimiseen tehtävässään. Hallituksen jäsen tarvitsee luvan PRH:lta, jos yhdelläkään muulla hallituksen jäsenellä ei ole kotipaikkaa ETA-alueella. Hallituksen varajäseniin sovelletaan samaa käytäntöä. Vähintään yhdellä hallituksen varajäsenellä on oltava kotipaikka ETA-alueella tai muutoin tarvitaan PRH:n lupa kaikille varajäsenille.

Toimitusjohtajalla ja hänen mahdollisella sijaisellaan täytyy olla asuinpaikka Euroopan talousalueella. Jos hänellä tai hänen sijaisellaan ei ole kotipaikkaa ETA-alueella, on haettava PRH:n lupa toimia toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena.

Sivuliike

Ulkomailla toimivan yrityksen on mahdollista perustaa Suomeen myös sivuliike, jonka kautta voi harjoittaa liiketoimintaa Suomessa. Sivuliikkeellä tarkoitetaan ulkomaisen yrityksen osaa, joka harjoittaa Suomessa tässä maassa sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta jatkuvaa liike- tai ammattitoimintaa ulkomaalaisen yrityksen nimeen ja lukuun.

Sivuliikkeen perustamisesta on tehtävä ilmoitus ennen toiminnan aloittamista kaupparekisteriin. Sivuliikkeen perustavan yrityksen on haettava sivuliikkeelle lupa PRH:lta, mikäli sen kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella.

YRITYSTEN VEROTUS SUOMESSA

Olemme tässä oppaassa suositelleet osakeyhtiötä yhtiömuodoksi rajat ylittävään kauppaan. Tämän johdosta keskitymme tässä kappaleessa ainoastaan osakeyhtiön ja ulkomaalaisen yhtiön tuloverotukseen sekä arvonlisäverotukseen. Tässä kappaleessa ei käsitellä muita mahdollisia verovelvollisuuksia. Jokaisen yrittäjän tulee selvittää toimintaa aloittaessaan, mitä veroja ja muita maksuja yritys on velvollinen maksamaan.

Suomalaisen osakeyhtiön tuloverotus

Suomessa osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen eli sillä on velvollisuus suorittaa sille maksuunpannut verot. Osakeyhtiön saama tulo verotetaan siis osakeyhtiön tulona eikä esimerkiksi sen omistajien tulona.

Suomessa osakeyhtiön tuloveroprosentti on 20 %. Osakeyhtiön verotettava tulo lasketaan siten, että veronalaisista tuloista vähennetään vähennyskelpoiset menot. Mikäli tuloja on enemmän kuin menoja, on osakeyhtiön maksettava veroa. Jos yrityksellä on ollut enemmän menoja kuin tuloja, on osakeyhtiöllä oikeus vähentää verotuksessa vahvistetut tappiot 10 seuraavan verovuoden aikana sitä mukaa, kun tuloa syntyy.

Verohallinto on Suomessa julkaissut erittäin kattavan ohjeistuksen yritysten verotuksesta. Siihen voi tutustua tarkemmin osoitteessa <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/>.

Ulkomaalaisen yhtiön tuloverotus

Ulkomaisen yrityksen verotukseen vaikuttaa se, minkälaista toimintaa yritys Suomessa harjoittaa ja minkälaista omaisuutta yrityksellä Suomessa on. Ulkomaalaisen yhtiön on maksettava tuloveroa liike tulosta Suomeen, jos yrityksellä on kiinteä toimipaikka Suomessa. Vaikka kiinteää toimipaikkaa ei olisi, on tuloveroa maksettava esimerkiksi kiinteistöjen mynnistä ja vuokraamisesta saadusta tulosta. Mikäli ulkomaalainen yhtiö on velvollinen maksamaan veroja Suomeen, maksetaan niitä samoilla perusteilla kuin suomalaiset yhtiöt maksavat.

Lisää tietoa ulkomaalaisen yhtiön tuloverotuksesta löytyy osoitteesta <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47806/ulkomaisen-yhteis%C3%B6n-tuloverotus-suomessa--liiketu-lo-ja-muut-ulkomaisen-yhteis%C3%B6n-suomesta-saamat-tulot/>.

Arvonlisäverovelvollisuus

Yritys on velvollinen maksamaan Suomessa arvonlisäveroa myymistään tuotteista ja palveluista. Suomessa käytössä olevat arvonlisäveroprosentit ovat 0 %, 10 %, 14 % ja 24 %. Myytävän tuotteen tai palvelun laatu määrittää sen, minkä arvonlisäverokannan mukaan veroa on maksettava. Suomalaisella yrityksellä on velvollisuus ilmoittautua arvonlisäverovelvollisten rekisteriin harjoittaessaan arvonlisäverollista toimintaa. Käytännössä ilmoittautuminen hoidetaan siinä vaiheessa, kun yritys perustetaan.

Ulkomaalaisen yhtiön on ilmoittauduttava arvonlisäverovelvollisten rekisteriin silloin, kun yrityksellä on kiinteä toimipaikka Suomessa ja se harjoittaa arvonlisäverollista toimintaa. Vaikka yrityksellä ei olisi kiinteää toimipaikkaa Suomessa, on se velvollinen ilmoittautumaan rekisteriin silloin, kun ulkomaalainen yritys myy Suomessa tavaroita tai palveluita yksityishenkilölle. Rekisteriin voi hakeutua myös vapaaehtoisesti, vaikka velvollisuutta siihen hakeutua ei olisi.

Lisää tietoja arvonlisäverotuksesta ja velvollisuudesta ilmoittautua rekistereihin löytyy osoitteesta <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/arvonlisaverotus/>.

YRITYSTEN VÄLISTEN RIITOJEN RATKAISU SUOMESSA

Suomen oikeusjärjestelmä koostuu rikos- ja riita-asioissa kolmesta asteesta. Sellaisen riidan sattuessa, jota ei saada muilla keinoin ratkaistuksi, asia saatetaan tuomioistuimen arvioitavaksi haastehakemuksella. Haastehakemukseen merkitään kantaja eli hakemuksen tekijä sekä vastapuoli eli vastaaja. Hakemuksessa tulisi yksilöidä mahdollisimman tarkasti vaatimukset, joita vastaajalta halutaan, vaatimusten perusteet sekä esittää mahdollisuuksien mukaan käytettävät todisteet. Haastehakemus toimitetaan yleensä sen käräjäoikeuden kansliaan, jossa vastaajalla on kotipaikka, elleivät yritykset ole sopineet, että riidat käsitellään tiettyssä käräjäoikeudessa (oikeuspaikkasopimus).

Oikeudenkäyntimenettely koostuu useammasta osasta. Jos kyseessä on riita, jossa sovinto on sallittu, kuten yritysriidoissa on, voivat osapuolet päättää oikeudenkäynnin milloin tahansa ja sopia riidan keskenään. Tuomioistuin pyrkii edistämään sovintoa osapuolten välillä. Tuomioistuin voi myös vahvistaa sovinnon.

Oikeudenkäynnissä on muistettava se, että kantajalla on määräämistaakka eli kantajan on esitettävä, mihin asiaan hän haluaa oikeussuojaa. Molemmilla osapuolilla on lisäksi vetoamistaakka eli heidän on vedottava tiettyihin tosiseikkoihin, jotta tuomioistuin ottaa ne huomioon. Tuomioistuin ei ota huomioon omasta aloitteestaan esimerkiksi sitä, että sopimus on selvästi kohtuuton, ellei osapuoli ole tähän vedonnut. Samoin tuomioistuin on sidottu osapuolten keskenään sopimiin asioihin, jolloin esimerkiksi yhden osapuolen tunnustaman ja toisen hyväksymän seikan oikeellisuutta ei tuomioistuin lähde arvioimaan ollenkaan.

Oikeudenkäynti jaetaan kirjalliseen ja suulliseen valmisteluun sekä pääkäsittelyyn. Yksinkertaiset riita-asiat voidaan ratkaista jo kirjallisessa valmistelussa, jos käräjäoikeudelle toimitetut kirjalliset lausumat riittävät tuomion antamiseen eikä kukaan osapuoli sta vastusta tätä menettelyä. Valmistelua jatkamatta voidaan antaa myös yksipuolinen tuomio silloin, kun vastapuoli on jättänyt vastaamatta kanteeseen.

Tarvittaessa ennen pääkäsittelyä voidaan järjestää suullinen valmistelutuntto, jossa kartoitetaan osapuolten välistä riitaa ja jossa tuomari pyrkii tunnustelemaan sovinnon mahdollisuuksia. Näiden jälkeen pidetään tavallisesti pääkäsittely, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta aikaansaadun sovinnon tai kirjallisessa menettelyssä annetun ratkaisun vuoksi. Pääkäsittely pidetään aina, jos osapuoli sitä vaatii. Pääkäsittelyssä voidaan kuulla esimerkiksi todistajia ja asiantuntijoita.

Tuomion antamisen jälkeen tuomio ei saa heti lainvoimaa, vaan siihen voidaan hakea muutosta hakemalla jatkokäsittelylupaa hovioikeuteen. Jos lupaa ei myönnetä tai valitusta tehdä, käräjäoikeuden tuomio saa lainvoiman, jolloin asiaan ei voi hakea enää muutosta ja tuomio

voidaan panna täytäntöön. Samalla tuomio saa oikeusvoiman eikä samaa asiaa voi saattaa enää uudestaan käsittelyyn.

Hovioikeudessa asia ratkaistaan kirjallisessa menettelyssä, ellei osapuoli vaadi pääkäsittelyä. Pääkäsittely tapahtuu samalla tavalla kuin kärjäoikeudessaakin. Hovioikeuden ratkaisuun voidaan hakea muutosta valittamalla korkeimpaan oikeuteen, mutta tähän tarvitaan valituslupa. Korkein oikeus myöntää valitusluvan harvoin ja luvan saaminen voi perustua siihen, että tapauksella on merkitystä ennakkopäätöksenä tulevaa lainkäyttöä ajatellen tai tuomiolle on purkuperuste eli hovioikeuden tuomio on vakavasti puutteellinen tai valitusluvalle on muu painava syy.

Vaihtoehtoinen riidanratkaisu

Tuomioistuinten lisäksi riita-asioissa on mahdollista käyttää tuomioistuinsovittelua tai välimiesmenettelyä. Tuomioistuinsovittelu on vähemmän virallinen menettely kuin oikeudenkäynti, mutta sovittelijana toimii ammattituomari. Sovittelussa molemmilla osapuolilla on mahdollisuus tulla kuulluksi ja tarkoituksena on, että osapuolet ymmärtäisivät toistensa näkökantoja. Sovittelu on mahdollista vain, jos kaikki osapuolet suostuvat siihen.

Välimiesmenettelystä voivat yritykset sopia keskinäisissä sopimuksissaan hyvin vapaasti, esimerkiksi välimiesten määrästä, menettelyn kielestä ja siitä, missä välimiesmenettely pidetään. Menettelyn etuna on nopeus verrattuna tuomioistuimissa käytäviin menettelyihin sekä juurikin edellä mainittu vapaus päättää sen sisällöstä. Välimiesoikeuden ratkaisu on täytäntöönpanokelpoinen kuten tuomioistuimenkin ratkaisu. Suosittelemme harkitsemaan välityslausekkeen ottamista rajat ylittävän kaupan sopimukseen.

SUOMALAISEN YRITYKSEN TAUSTOJEN TARKASTAMINEN

Ennen yhteistyön aloittamista kannattaa tarkistaa yhteistyökumppanin tausta. Suomessa on mahdollista selvittää, miten yhteistyökumppaniksi kaavailtu yritys on aiemmin hoitanut velvoitteensa.

Yrityksestä voidaan tilata tietoja esimerkiksi Suomen Asiakastieto Oy:n palvelusta. Raportista selviää, miten yritys on aiemmin hoitanut velvoitteensa, kuten laskujen maksut. Raportista selviää myös yrityksen taloudellinen tilanne tunnuslukujen perusteella.

Ennen yhteistyön aloittamista kannattaa myös selvittää, onko yritykselle muodostunut verovelkaa valtiolle. Verovelan voi selvittää julkisesta verovelkarekisteristä osoitteesta www.ytj.fi, jos tietää yrityksen tunnuksen (y-tunnus). Mikäli yrityksellä on maksuhäiriöitä tai sillä on verovelkaa, kannattaa yhteistyötä harkita tarkkaan ja keskustella asiasta mahdollisen yhteistyökumppanin kanssa.

IMMATERIAALIOIKEUDET JA NIIDEN SUOJAAMINEN

Immateriaalioikeudet (IPR, Intellectual Property Rights) koostuvat laajassa mielessä tekijänoikeuksista lähioikeuksineen ja teollisoikeuksista (ns. aineettomat oikeudet).

Tekijänoikeuksien suojaaminen on taloudellisesti merkittävää

Teos on juridinen käsite. Tekijänoikeus suojaa sitä omaperäistä ilmenemismuotoa, joka tietyllä idealla, periaatteella tai aiheella on annettu. Tekijänoikeudet koskevat kirjallista tai taiteellista teosta, kun teoskynnys ylittyy. Kyse voi olla esimerkiksi elokuvasta, sävellyksestä, kuvataiteesta, taidekäsityöstä, näyttämöteoksesta, kartasta, tietokoneohjelmasta tai muotoillusta teoksesta.

Selvitettäessä teoskynnyksen ylittymistä ajatuskokeeksi voidaan kysyä: "Olisiko kukaan muu vastaavaan työhön ryhtyessään tehnyt samanlaista tuotetta?". Mikäli kukaan muu ei olisi pystynyt vastaavaan, kyseinen aineisto muodostaa teoksen.

Tekijänoikeus on pääsääntöisesti voimassa, kunnes 70 vuotta on kulunut tekijän kuolinvuodesta. Tekijänoikeudet voivat siirtyä toiselle muun muassa erityisen sopimuksen tai työsuhteen perusteella.

MITEN MENETELLÄÄN, KUN TEKIJÖITÄ ON USEAMPI?

Mikäli teoksella on useita tekijöitä, tekijänoikeuden katsotaan muodostuvan yhteisesti usealle tekijälle. Tällöin voi olla mahdollista erotella kunkin tekijän osuus teoksesta, mutta joskus kunkin tekijän osuutta ei ole mahdollista erotella. Tällöin tekijät voivat tehdä sopimuksen tuotonjakoperusteesta (esimerkiksi sopien tuotonjaosta pääluvun mukaisessa suhteessa).

MIKSI TEKIJÄNOIKEUKSIA TARVITAAN?

Tekijänoikeuksia tarvitaan, jotta joku uskaltaa ryhtyä rahoittamaan henkisiä ponnisteluja vaativia hankkeita ja toisaalta siksi, että jokainen on oikeutettu saamaan asianmukaisen korvauksen teoksestaan.

Toisaalta rajoittamaton kopiointimahdollisuus johtaisi siihen, että taloudellinen kannustin heikkenisi henkistä panostusta vaativien tuotteiden kehittämiseen. Tätä on haluttu ennaltaehkäistä tekijänoikeuslainsäädännöllä ja kansainvälisin sopimuksin, joihin myös Suomi on sitoutunut (Bernin ja Rooman yleissopimukset, TRIPS-sopimus, yleismaailmallinen tekijänoikeussopimus sekä Maailman henkisen omaisuuden järjestön eli WIPO:n tekijänoikeussopimus).

IMMATERIAALIOIKEUKSIEN SUOJAAMISEN MONET KEINOT

Tekijänoikeuksia suojataan muun muassa korvaus- ja hyvitysjärjestelmin teoksen käyttämisestä ja luvattomasta levittämisestä yleisön saataviin. Jokainen, joka vastoin tekijänoikeuksia käyttää teosta tai tuo Suomen alueelle tekijänoikeuslain vastaisesti teoksen kappaleen, on velvollinen suorittamaan tekijälle kohtuullisen hyvityksen, joka vastaa sitä summaa, mitä tekijänoikeuden haltija etukäteen veloittaa luvan pyytäneiltä käyttäjiltä (eli lisenssimaksun suuruus).

Tekijä voi siis antaa käyttöluvan tekijänoikeudellisesti suojatulle teokselle lisenssillä. Lisenssisopimukseen voidaan sisällyttää erilaisia tarkempia käyttörajoituksia. Toisaalta tekijä voi suojautua kopioinnilta esimerkiksi suojaus- ja kopioinninestojärjestelmin tai hyödyntäen oikeudellisia suojamuotoja. Rangaistus- ja korvausvelvollisuus tekijän- tai teollisoikeuden rikkomisesta on säädetty rikoslaissa. Mikäli tekijänoikeusrikos tai -rikkomus tai loukkaus on tapahtunut tahallisesti tai loukkaajan huolimattomuudesta tai varomattomuudesta, on tekijänoikeuden haltijalle suoritettava hyvityksen lisäksi vahingonkorvausta.

Keksijä tai esittävä taiteilijakaan ei jää ilman juridista suojaa

Teollisoikeuksia ovat muun muassa seuraavat yksinoikeuteen perustuvat oikeudet:

- patentti
- tavaramerkki
- toiminimi
- hyödyllisyysmalli
- mallisuoja
- kasvinjalostajan oikeus
- integroitujen piirien suoja.

Teollisoikeudet suojataan yleensä joko rekisteröimällä tai vakiinnuttamalla. Rekisteröimisenä teollisoikeuksissa toimii Patentti- ja rekisterihallitus, jolle lähetetään rekisteröimishakemus. Vakiinnuttaminen perustuu yleiseen tunnettisuuteen toimialalla niiden keskuudessa, joihin elinkeinonharjoittajan toiminta suuntautuu.

Muiden immateriaalioikeuksien suojaaminen

Tekijänoikeuksien lähioikeuksia ovat muun muassa esittävien taiteilijoiden ja kuvataallenteiden tuottajien työt sekä teoskynnystä ylittämättömät valokuvat. Lisäksi on säädetty suojasta sopimatonta menettelyä vastaan eli esimerkiksi liikesalaisuuden suojasta. Nykyään on mahdollista myös verkkotunnuksen suojaaminen Viestintäviraston kautta.

VENÄJÄN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

YLEISET MARKKINOILLE PÄÄSYÄ KOSKEVAT EHDOT

Venäjä on monien vuosien ajan ollut tärkeä kasvava markkina-alue kansainvälisten sijoitusyhtiöiden liiketoiminnan kannalta.

Venäjä pyrkii järjestelmällisesti helpottamaan liiketoimintaympäristöä, ja vuonna 2019 nousi 28. sijalle Maailmanpankin Doing Business 2020 -rankinglistalla. Maailmanpankin asiantuntijoiden mukaan Venäjä on viime vuoden aikana toteuttanut uudistuksia, jotka liittyvät sähköntuotannon nopeuttamiseen ja verojen maksamiseen liittyvien menettelyjen yksinkertaistamiseen. Tämän lisäksi vähemmistösjoiittajien oikeuksien suoja on vahvistettu lisäämällä vaatimuksia yritysten avoimuudelle.

Doing Business 2019 -rankinglistalla Venäjä oli sijalla 31 ja menestyi seuraavilla liiketoimintaympäristön avainosa-alueilla: rakennuslupien saamisen aikaa lyhennettiin, kiinteistöjen rekisteröinnistä tuli helpompaa, kaupallisia riitoja alettiin ratkaista nopeammin.

Liiketoiminnan kehittämistä Venäjällä rajoittavien tekijöiden joukossa yritykset mainitsivat nopeasti muuttuvan lainsäädännön, suuren määrän valvontaviranomaisia, joilla on erilaiset tavoitteet, ymmärrettävän sääntelystrategian puuttumisen useimpien toimialojen kohdalla sekä liittovaltion ja alueellisten viranomaisten epä johdonmukaiset toimet.

Yrittäjät pyrkivät yleensä harjoittamaan liiketoimintaa kasvavilla markkinoilla. Tämä selittyy yksinkertaisesti: kilpailu ei ole täällä niin kiristynyt, koska jokainen voi löytää paikkansa markkinoilla niin, että tuotteiden arvo ei käytännössä kasva, mutta kuluttajien kysyntä, myynti ja voitto kasvavat. Eräiden yrittäjien on kriisin aikana vaikeaa harjoittaa liiketoimintaa kasvavilla markkinoilla. Toisaalta monet yrittäjryhymät pääsevät menestyksekkäästi kasvaville markkinoille, jotka eivät ole kriisin aikana kadonneet. Ne toimivat pääasiassa lääketieteen ja lääke-teollisuuden, rakennusteollisuuden ja energiatalouden sekä tekniikan eri aloilla.

Nykyään Venäjän markkinoilla toimii yli 600 suomalaista yritystä. Asiantuntija-arvioiden mukaan niiden kokonaisinvestoinnit ovat vuodessa noin 14 miljardia euroa. Venäjän vaikutusvaltaisimmat suomalaiset yritykset -niminen tutkimus on osoittanut, että noin 70 % kaikista sijoituksista eli noin 9,5 miljardia euroa sijoitti 20 suurinta toimijaa.

TÄRKEIMMÄT ULKOMAANKAUPPAA SÄÄTELEVÄT SÄÄDÖKSET

Venäjän federaatio on Euraasian talousunionin (EAEU) jäsenmaa. Sen muita jäsenmaita ovat Armenia, Valko-Venäjä, Kazakstan ja Kirgisia. EAEU tarjoaa tavaroiden, palveluiden, pääoman ja työvoiman vapaan liikkuvuuden sekä koordinoitua, yhdenmukaistettua tai yhtenäisen politiikan toteuttamisen talouden eri aloilla.

Venäjän federaation ulkomaankaupan oikeudellinen sääntely pohjaa sekä kansalliseen lainsäädäntöön että EAEU:n hyväksymiin normeihin. Tärkeimpiä ulkomaankauppaa sääteleviä asiakirjoja ovat seuraavat:

➤ ***Euraasian talousunionin tullikoodeksi (Euraasian talousunionin tullikoodeksista tehdyn sopimuksen liite nro 1)***

Sääntelee tavaroiden liikkuvuutta EAEU:n tullirajan yli. On korvannut EAEU:n jäsenvaltioiden tullikoodit. EAEU:n tulliliiton jäsenvaltiot soveltavat kaupankäynnissä kolmansien maiden kanssa yhteisiä tullitariffeja ja muita sääntelytoimenpiteitä.

➤ ***Venäjän federaation verokoodeksi (osa 1), annettu 31.7.1998 nro 146-FZ ja Venäjän federaation verokoodeksi (toinen osa), annettu 5.8.2000, nro 117-FZ***

Säätelee päällekkäisen verotuksen poistamista suhteessa luonnollisiin henkilöihin ja organisaatioihin, verokantoja, ulkomaisten yritysten verotuksen erikoispiirteitä, määrittelee vientikaupan arvonlisäveron palautusmenettelyn.

➤ ***Valuuttasääntelystä ja valuuttavalvonnasta annettu valtionlaki, 10.12.2003 nro 173-FZ***

Määrittää valuuttakaupan periaatteet Venäjän federaatiossa, valuutan sääntely- ja valvontaelinten valtuudet ja tehtävät, oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden oikeudet ja velvollisuudet suhteessa valuutta-arvojen hallussapitoon, käyttöön ja hallintaan sekä vastuun valuuttalainsäädännön rikkomisesta.

➤ ***Venäjän federaation tullisääntelystä annettu valtionlaki 3.8.2018 nro 289-FZ***

Määrittää Venäjän federaation tullisääntelyn erikoispiirteet EAEU:n tullilainsäädännön säännösten mukaisesti

➤ ***Venäjän federaation hallinnollisista rikoksista annettu koodeksi, 30.12.2001 nro 195-FZ***

Määrittää hallinnollisen vastuun Venäjän federaation valuuttalainsäädännön rikkomisesta sekä valuuttasääntelyelinten määräysten ja tullisääntöjen rikkomisesta.

➤ ***Ulkomaisista sijoituksista Venäjän federaatiossa annettu valtionlaki, 9.7.1999 nro 160-FZ***

Laissa määritetään Venäjän alueella toimivien ulkomaisten sijoittajien sijoitusoikeuksien sekä sijoituksista saataviin tuottoihin ja liiketoiminnasta saataviin voittoihin liittyvien oikeuksien tärkeimmät takeet.

➤ ***Ulkomaankaupan valtion sääntelyn perusteista annettu valtionlaki, 8.12.2003 nro 164-FZ***

Määrittää Venäjän federaation ja Venäjän federaation muodostavien subjektien valtuudet ulkomaankaupan alalla suotuisien olosuhteiden takaamiseksi ulkomaankaupalle sekä Venäjän federaation taloudellisten ja poliittisten etujen suojelemiseksi.

➤ ***Venäjän federaation siviilikoodeksi (kolmas osa), 26.11.2001 nro 146-FZ***

Määrittää lain, jota sovelletaan siviilioikeudellisissa suhteissa, joihin osallistuvat ulkomaiden kansalaiset tai ulkomaiset oikeushenkilöt tai siviilioikeudellisiin suhteisiin, joita monimutkaistaa muu ulkomainen elementti.

➤ ***Kansainvälisestä kaupallisesta välimiesmenettelystä annettu Venäjän federaation laki, 7.7.1993 nro 5338-I***

Määrittää välimiesmenettelyä koskevat säännökset, jotka sisältyvät Venäjän federaation kansainvälisiin sopimuksiin sekä YK:n kansainvälisen kaupan oikeuskomission (UNCITRAL) 1985 hyväksymään mallilakiin, jonka YK:n yleiskokous on hyväksynyt käytettäväksi valtioiden lainsäädännössä.

TULLITARIFFI

Nykyään tulli- ja verolaissa tapahtuu merkittäviä muutoksia EAEU:n jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi. EAEU:n jäsenmaat käyttävät tullitariffia kauppapoliittisena välineenä eriyttämällä yhteisen tullitariffin tuontitulleja.

Yhtenäinen tullitariffi hyväksyttiin Euraasian talouskomission neuvoston päätöksellä 16. heinäkuuta 2012 nro 54 (Euraasian talouskomission neuvoston päätöksellä 18. lokakuuta 2016 nro 101 hyväksytyssä sanamuodossa). Tuontitulleihin voi tutustua Euraasian komission verkkosivuilla osoitteessa <http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade/catr/ett/Pages/default.aspx>.

Jos tavara tuodaan Venäjän federaation alueelle sellaisten kolmansien maiden alueelta, jotka eivät ole EAEU:n jäseniä ja joiden kanssa ei ole tehty vapaakauppasopimusta, niin tulli- ja veromaksujen laskemisella on tässä tapauksessa seuraavat erikoispiirteet:

1. Tuontitullit määritetään EAEU:n yhtenäisen tullitariffin mukaisesti.

Jos lähtömaa on vähiten kehittynyt ja löytyy asianomaisesta luettelosta, ja tuodut tavarat mainitaan vähiten kehittyneiden maiden alueelta tuotavien tavaroiden luettelossa, tulli on 0 prosenttia. Jos lähtömaa on kehitysmaa, niin edellä mainittujen ehtojen täyttyessä sovelletaan 75 prosenttia perustullista. Muissa tapauksissa (kuten tavaroiden tuonti Suomesta) sovelletaan tullimaksun 100 % -peruskerrointa.

2. Välilliset verot määritetään kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Esimerkiksi tavaroiden tuonnista Venäjän federaation alueelle maksetaan arvonlisäveroa. Vuonna 2019 Venäjän federaatioon tuotuihin tavaroihin sovellettiin ALV:n verokantaa 10 % tai 20 %. Jos esimerkiksi jonkin tuotteen myynnistä maassa maksetaan arvonlisäveroa 20 %, niin kun tällaista tuotetta tuodaan maahan, arvonlisävero maksetaan saman verokannan mukaan. Joissakin tapauksissa tavaroiden tuonnissa ei kuitenkaan peritä arvonlisäveroa – esimerkiksi, jos Venäjälle tuodaan lääkevalmisteita, joiden myynnistä Venäjällä ei makseta arvonlisäveroa. Myöhemmin, kun tavaroita myydään Venäjän alueella, verovelvollisella on oikeus saada budjetista ALV:n palautusta, mikäli arvonlisävero on maksettu tuotaessa tavaroita Venäjän federaation alueelle.

Yleisen säännön mukaan EAEU soveltaa tuonnissa yhtenäisiä tariffitulleja, mutta monista syistä voidaan kuitenkin myöntää vapautus EAEU:n yhtenäisestä tullitariffista. Nykyään tullivapautuksia myönnetään kolmelle EAEU-maalle: Armenialle, Kirgisialle ja Kazakstanille. Armenian ja Kirgisian osalta tullivapautukset ovat väliaikaisia, ja niiden tarkoituksena on mukauttaa maiden taloudet EAEU:hun. Kazakstanille yhteisestä tullitariffista tehdyt vapautukset johtuvat Kazakstanin liittymisestä WTO:hon, ja niitä sovelletaan toistaiseksi. Nämä poikkeukset vaikeuttavat tavaroiden todella vapaata liikkuvuutta EAEU:ssa. Ehtona tavaroiden tuonnille EAEU:n yhtenäistä tullitariffia alhaisemmilla tariffeilla on se, että tavaroita käytetään vain siinä maassa, johon tavarat on tuotu.

Erotuksena tuontitulleista kunkin EAEU:n jäsenvaltion alueelta vietävien tavaroiden vientitullimaksut säädetään kunkin EAEU:n jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä. Venäjällä vientitullit hyväksyy Venäjän federaation hallitus, ja niitä sovelletaan yleensä raaka-aineisiin (Venäjän federaation hallituksen asetus Vientitullien määrien hyväksymisestä, annettu 30.8.2013, nro 754).

ULKOMAANKAUPAN SÄÄNTELY MUUTEN KUIN TARIFFIJÄRJESTELMÄÄ KÄYTTÄEN

Tariffijärjestelmän ohella Venäjän ulkomaankaupan sääntelyjärjestelmä käsittää toimenpiteitä, joista yleisimpiä ovat ulkomaankaupan lisensointi, kiintiöinti, viennin valvontatoimenpiteet, eläinlääkintä-, kasvinsuojelu-, karanteenivalvonta ja muut.

Tärkein erityistoimenpiteiden käyttöönottoa ja soveltamista koskeva säädös on Venäjän federaatiossa tavaroiden tuonnin alalla, on 8.12.2003 annettu laki nro 165-FZ, Erityisistä suojatoimista, polkumyynnitulleista ja tasoitustoimenpiteistä tavaroiden maahantuonnissa.

Viime aikoina ei-tariffisääntely, kuten elintarvikkeiden vientikielto, on saanut Venäjällä mitä suurimman merkityksen nykyisen geopolittisen tilanteen vuoksi. Venäjän hallitus otti 7.8.2014 käyttöön elintarvikekiellon erityisenä suojatoimenpiteenä. Venäjän hallituksen viralliselta verkkosivustolta löytyy luettelo tuotteista, joiden maahantuonti on kielletty, mm.:

- Naudanliha (jäähdytetty, tuore, jäädytetty)
- Sianliha (jäähdytetty, tuore, jäädytetty)
- Siipikarjan liha ja sisäelimet
- Suolattu, suolavedessä, savustettu tai kuivattu liha
- Kalat ja äyriäiset (simpukat, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat)
- Meijerituotteet, tuore maito
- Vihannekset, mukaan lukien juuri- ja mukulakasvit
- Pähkinät ja hedelmät
- Makkarat, liha- (veri-) sisäelimet ja niihin perustuvat tuotteet
- Kasvirasvatuotteet (mukaan lukien juustot, maitorahka ja maitoa sisältävät tuotteet).

Elintarvikkeiden vientikiellon piiriin kuuluvia maita ovat Yhdysvallat, EU-maat (Suomi mukaan lukien), Kanada, Norja, Australia, Montenegro, Albania, Islanti, Liechtenstein ja Ukraina. Tämän kiellon täytäntöönpanon valvonta kuuluu liittovaltion tullilaitokselle. Kuivatut ja pakastetut vihannekset, pakastettu naudanliha ja siipikarjan liha (vain lastenruoka) poistettiin tuontikiellon piiriin kuuluvien tavaroiden luettelosta 1. kesäkuuta 2016 alkaen.

ULKOMAISIA SJOITUKSIA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Venäjällä on hyväksytty lainsäädäntö, jolla pyritään suojelemaan omaisuutta ja pääomaa, sijoittajia ja sijoituksia. Monilla Venäjän alueilla on kehitetty erityislainsäädäntöä, perustettu erityisiä talousvyöhykkeitä ja eri alojen teollisuusklustereita, missä on tarkoitus kehittää tuotantoa ja on valmiiksi tarpeellisia tie-, sähkö- ym. verkkoja. Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta koskevaa lainsäädäntöä parannetaan.

Ulkomaisia sijoituksia koskevan lain lisäksi Venäjällä on voimassa joukko erityisiä lakeja, jotka säätelevät investointitoimintaa:

- Ulkomaisten sijoitusten tekemistä maan puolustuksen ja valtion turvallisuuden varmistamisen kannalta strategisesti tärkeisiin liiketoimintayksiköihin koskevasta menettelystä 29.4.2008 annettu valtionlaki nro 57-FZ
- Kilpailun suojelemisesta 7. kesäkuuta 2006 annettu valtionlaki nro 135-FZ
- Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudesta sekä kunnallisen ja yksityisen sektorin kumppanuudesta Venäjän federaatiossa 13.07.2015 annettu valtionlaki nro 224-FZ

Ulkomaisille sijoittajille annetaan Venäjän federaatiossa sijoitusoikeuksien sekä sijoituksista Venäjällä saataviin tuottoihin ja voittoihin liittyvien oikeuksien tietyt takeet.

Ulkomaisia sijoituksia säännellään sekä liittovaltion tasolla että federaation subjektien tasolla. Venäjän federaation ulkomaisista sijoituksista annetun valtionlain mukaan ulkomaisten sijoittajien toiminnan ja investoinneista saatavan voiton käytön oikeudellinen järjestelmä ei saa olla epäedullisempi kuin venäläisille sijoittajille säädetty oikeudellinen järjestelmä. Rajoitavia poikkeuksia voidaan soveltaa ulkomaisiin sijoittajiin vain siinä määrin kuin on tarpeen perustuslain sekä kansalaisten terveyden, oikeuksien ja laillisten etujen suojelemiseksi ja kansallisen puolustuksen ja valtion turvallisuuden varmistamiseksi.

Ulkomaiset sijoittajat toimivat yleensä samoilla ehdoilla kuin venäläiset sijoittajat. Yritystoiminnan rajoitukset (lisensointi, ilmoitukset ja lupavaatimukset) koskevat sekä venäläisiä että ulkomaisia oikeushenkilöitä.

Ulkomaisille sijoittajille annetaan heidän oikeuksiensa ja etujensa täydellinen ja ehdoton suoja. Venäjän siviililainsäädännön mukaan ulkomaisella sijoittajalla on oikeus korvaukseen tappioista, jotka aiheutuvat valtiovallan toimielinten tai liittovaltion alaisten subjektien viranomaisten laittomasta toiminnasta tai toimeettomuudesta.

Ulkomaisen sijoittajan tai ulkomaisessa omistuksessa olevan yrityksen omaisuutta ei voida kansallistaa tai pakkolunastaa, lukuun ottamatta Venäjän federaation laissa tai kansainvälisessä sopimuksessa määrättyjä tapauksia.

Pakkolunastettaessa lunastetusta omaisuudesta ulkomaiselle sijoittajalle tai yritykselle, jolla on ulkomainen osuus, on maksettava sen arvo. Kansallistamisen yhteydessä korvataan kansallistetun omaisuuden arvo ja aiheutuneet tappiot.

Laissa säädetään myös ulkomaisten sijoittajien suojelusta Venäjän lainsäädännön haitallisilta muutoksilta edellyttäen, että ulkomainen sijoittaja omistaa yli 25 % yhtiön osakepääomasta. Laissa säädetään myös ensisijaisiin sijoitushankkeisiin osallistuvien ulkomaisten sijoittajien suojasta riippumatta ulkomaisen sijoittajan osuudesta hankkeen osakepääomassa. Ulkomaiset sijoittajat suojataan myös seuraavilta kielteisiltä vaikutuksilta:

- uusien lakien, joilla muutetaan tullee, liittovaltion verokantoja ja valtion budjetin ulkopuolisiin rahastoihin maksettavien maksujen määrää (tietyin rajoituksin)
- voimassa olevaan lainsäädäntöön tehtyjen muutosten, jotka lisäävät sijoittajien veroaakkaa
- säädettyjen kieltojen ja rajoitusten, jotka koskevat ulkomaisia sijoituksia Venäjällä.

Näitä lakeja ei sovelleta ulkomaisiin sijoittajiin sijoitusprojektin takaisinmaksuajan ensimmäisten seitsemän vuoden aikana siitä hetkestä alkaen, kun ulkomainen sijoittaja alkaa rahoittaa hanketta.

Venäjän lainsäädäntö rajoittaa ulkomaisten sijoittajien osallistumista Venäjälle strategisesti tärkeiden organisaatioiden (strategiset yritykset) toimintaan, jotka toimivat seuraavilla aloilla:

- mineraaliraaka-aineiden etsintä ja tuotanto valtion kannalta merkittäville maaperän alueilla
- ilmailu- ja avaruusala
- luonnollisten monopolien ja yritysten toiminta, joilla on määräävä asema Venäjän markkinoilla
- vesien biologisten luonnonvarojen talteenotto (saalis)
- aktiivinen vaikutus hydrometeorologisiin ja geotermisiin prosesseihin ja tapahtumiin

- ydinmateriaalien ja radioaktiivisten aineiden käyttöön liittyvä toiminta
- salaisen tiedon vastaanottamiseen tarkoitettujen salausrakenteiden ja -laitteiden käyttöön liittyvä toiminta
- sotilastekninen toiminta.

Lain mukaan ei sallita muiden kuin venäläisten valtion omistamien yhtiöiden harjoittaa liiketoimia, jotka antavat niille määräysvallan Venäjän federaation strategisissa yrityksissä (esimerkiksi hankkia yli 50 % strategisen yrityksen äänivaltaisista osakkeista tai osallistua strategisen yrityksen johtoelimiin jne.).

Muissa tapauksissa muita kuin venäläisiä sijoittajia (ei-venäläisiä yksityisyrittäjiä, muita kuin venäläisiä luonnollisia henkilöitä tai venäläisiä organisaatioita, joita valvoo ei-venäläinen oikeushenkilö(t) tai luonnollinen henkilö(t)) ei kielletä harjoittamasta liiketoimia, joiden seurauksena on strategisten yritysten valvonta. Toimivaltaisten viranomaisten on kuitenkin hyväksyttävä tällaiset liiketoimet.

ERITYISTEN TALOUSVYÖHYKKEIDEN SÄÄNTELY

Useimmissa Venäjän federaation subjekteissa on annettu sijoitustoimintaa koskevia säädöksiä, joilla sijoittajille säädetään verohuojennuksia. Nykyään suurin osa sijoittajille myönnetyistä verohuojennuksista liittyy tulo- ja kiinteistöveroon. Sijoitusten veroetuja myönnetään pääsääntöisesti jaksolle, joka ei ylitä investointiprojektin takaisinmaksuaikaa, ja verojen vähentämisestä koituneet säästöt eivät saa ylittää hankkeeseen tehdyn alkuperäisen investoinnin määrää. Hallinnollisen alueen viranomaisilla on oikeus myöntää lisäedellytyksiä etujen myöntämiselle (paikallisten asukkaiden työllistäminen, infrastruktuurin kehittäminen jne.).

Erityinen talousvyöhyke (ETV) on rajoitettu osa valtion aluetta, jolla sovelletaan erityistä järjestelyä liiketoiminnan harjoittamiseksi siten, että residentteille tarjotaan tiettyjä vero-, tull- ja muita etuja. ETV:n residenttejä ovat ETV:n alueella toimivat oikeushenkilöt tai yksityisyrittäjät, jotka harjoittavat toimintaa ETV:n alueella asianmukaisen sopimuksen perusteella ja ovat rekisteröityneet ETV:n hallintoelimiin.

ETV:n toimintaa Venäjällä sääntelee Venäjän federaation erityisistä talousvyöhykkeistä 22. heinäkuuta 2005 annettu valtionlaki nro 116-FZ. Venäjän federaation hallitus hyväksyy

ETV:n perustamispäätöksen, ja se virallistetaan Venäjän federaation hallituksen päätöksellä. ETV perustetaan 49 vuodeksi.

Venäjän federaation alueelle voidaan perustaa neljänlaisia erityistalousvyöhykkeitä:

- teollisuustuotanto
- tekninen ja innovatiivinen
- matkailu ja vapaa-aika
- satama.

Lain mukaan ETV:n residentti voi harjoittaa vain sitä toimintaa, joka on säädetty asianomaiselle talousvyöhykkeelle. Laissa mainitaan tyhjentävä luettelo toimista jokaisen erityisen talousvyöhyke-luokan osalta.

Mainittujen erityistalousvyöhykkeiden lisäksi Kaliningradin alueella on laajamittainen ETV (voimassa 1. huhtikuuta 2031 asti) ja Magadanin alueella on erikoinen ETV (voimassa 31. joulukuuta 2025 asti). Näissä ETV:ssä residentit voivat käyttäen hyväksi erityistä oikeudellista järjestelmää harjoittaa erityyppistä toimintaa.

Nykyään Venäjän federaatiossa toimii 25 ETV:tä (9 teollista tuotantovyöhykettä, 6 teknistä ja innovatiivista, 9 matkailu- ja virkistystoimintaa harjoittavaa ja 1 satama). Luoteis-Venäjällä toimii mm. teknologinen innovatiivinen Pietari-vyöhyke. Kaupungin pohjoisosassa on Novo-orlovskaja ja kaupungin eteläpuolella Neudorfin teknoalue. Tätä erityistalousvyöhykkeitä koskevat tiedot ovat saatavilla verkkosivustolla <https://www.spbsez.ru/en/>.

Residentin aseman saamiseksi hakijan on täytettävä vaatimukset, jotka koskevat heidän valitsemaansa ETV:tä. ETV-residentin aseman saamiseksi hakijalle asetetaan seuraavia vaatimuksia:

- ehdokkaan on oltava rekisteröity ilmoitetulla alueella
- liiketoimintasuunnitelmassa ja investointihankkeessa on oltava maininta tiettyjen varojen sijoittamisesta sovitun ajanjakson kuluessa (tällöin hakijalta ei vielä vaadita varojen sijoittamista hakemuksen antamisen hetkellä)
- hakija ei saa rekisteröidä sivukonttoreita tai edustustoja ETV:n ulkopuolelle (lukuun ottamatta erityistalousvyöhykkeitä Kaliningradin ja Magadanin alueilla); kuitenkin myös näillä alueilla ehdokkaan päätoiminnan tulisi tapahtua ETV:n alueella (kyseessä ovat Kaliningradin ja Magadanin alueet).

Nykyisessä lainsäädännössä ei ole vaatimuksia, jotka koskisivat hakijan mainetta tai luottohistoriaa, tai pääoman alkuperää koskevia rajoituksia (ts. yhtiöt, joilla on sekä venäläistä että ulkomaista pääomaa, voivat tulla ETV:n residenteiksi).

Kaikkien Venäjän federaation alueelle perustettujen erityistalousvyöhykkeiden residentteillä on tullietuja, jotka perustuvat vapaan tullialueen tullimenettelyyn. Tämän menettelyn mukaan ETV:n alueelle tuodut tavarat vapautetaan tietyillä ehdoilla tuontitullien ja tuontiverojen maksamisesta.

ETV:n residentit voivat käyttää myös seuraavia veroetuja:

- tuloverokannan alentaminen ja tiettyjen kulujen hyväksyminen tuloveron laskennassa
- vapautus kiinteistö- ja maaveron maksamisesta etujen myöntämisen kaudella.

Laki sisältää myös lausekkeen, jonka mukaan jos verolakiin tehdään muutoksia, jotka huonontavat veronmaksajan asemaa, valtio takaa, että näitä muutoksia ei sovelleta lain nro 116-FZ mukaisesti perustetun ETV:n residenttiin. Tällainen takuu annetaan pääsääntöisesti ETV:n alueella harjoitettavaa toimintaa koskevan sopimuksen voimassaoloaikana.

Eri arvioiden mukaan sijoittajien kustannukset hankkeiden toteuttamisesta ETV:ssä ovat keskimäärin 30 % pienemmät kuin yleensä Venäjällä.

Samanaikaisesti yksityisyritykset ja yritykset, jotka eivät ole ETV:n residenttejä, saavat harjoittaa liiketoimintaa ETV:ssä, lukuun ottamatta satamia, jotka ovat erityisiä talousvyöhykeitä.

LIIKETOIMINNAN OIKEUDELLISET MUODOT VENÄJÄN FEDERAATIOSSA

Sijoittajat joutuvat yleensä ongelman eteen miettiessään sopivinta liiketoiminnan organisaatiomuotoa Venäjällä. Jäljempänä on analyysi yrityksen organisoinnin seuraavista vaihtoehtoista: suoramyynti ja myynti jakeluverkoston kautta, edustusto tai sivuliike tai venäläinen tytäryhtiö.

Suoramyynti ja myynti jakeluverkoston kautta

Ulkomaista oikeushenkilöä (UOH), joka myy tavaroita Venäjällä oville asiakkaille suoraan ulkomailta, ei veroteta Venäjällä eikä se ole velvollinen perustamaan mitään yritys rakenteita läsnäolonsa varmistamiseksi Venäjällä. Maahantuotujen tuotteiden tulliselvityksestä vastaavat venäläiset ostajat, joiden on maksettava tullit ja verot (tuontivero, valmistevero) sekä tavaroiden tulliselvitysmaksut.

UOH voi tehdä jakelusopimuksen venäläisen yrityksen kanssa tavaroiden myynnistä Venäjällä. Tässä tapauksessa UOH:ta ei veroteta Venäjällä. Venäläinen jakelija vastaa tuontitavaroiden tulliselvityksestä ja maksaa tullit ja arvonlisäveron. Jakelusopimuksia pidetään kilpailuoikeuden kannalta vertikaalisina sopimuksina, ja niiden on noudatettava kilpailulakeja.

Edustusto tai sivuliike

Ulkomainen oikeushenkilö voi harjoittaa liiketoimintaa Venäjän federaation alueella perustamalla Venäjälle oman edustuston tai sivuliikkeen. Edustusto tai sivuliike ei ole venäläinen oikeushenkilö, vaan ulkomaisen oikeushenkilön rakenteellinen yksikkö, joten emoyhtiö ulkomailla on vastuussa edustuston tai sivukonttorin toimista johtuvista velvoitteista.

Edustustolla on valtuudet suorittaa valmistelevia ja avustavia toimia emojärjestön puolesta, kun taas sivukonttori voi suorittaa kaikenlaista emoyhtiön toimintaa, mm. myyntisopimusten pohjalta.

Kuitenkin on usein tapauksia, kun Venäjän tulliviranomaiset yrittävät selvittää tuontituotteiden lopullisen venäläisen ostajan ja kyseenalaistavat UOH:n sivukonttoreiden oikeuden ilmoittaa tavarat tulliselvitystä varten, mikä voi vaikeuttaa UOH:n Venäjän sivukonttorin tulliselvityksen suorittamista.

Ulkomaisten oikeushenkilön edustustojen ja sivuliikkeiden on saatava akkreditointi asianomaiselta viranomaiselta. 1.1.2015 alkaen ulkomaisten sivukonttoreiden ja edustustojen (lukuun ottamatta ulkomaisten luotto-organisaatioiden edustustoja) akkreditointitoimintot on annettu Venäjän federaation verovirastolle. Ulkomaisten pankkien edustustot on akkreditoitunut Venäjän federaation keskuspankki.

Akkreditoinnin jälkeen edustusto tai sivuliike rekisteröidään asianomaisissa virastoissa - valtion tilastopalvelussa, verotoimistossa ja valtion budjetin ulkopuolisissa rahastoissa.

Edustuston tai sivuliikkeen akkreditointi kestää yleensä 25–30 päivää sen jälkeen, kun kaikki tarvittavat asiakirjat on toimitettu rekisteröintiviranomaisille. Akkreditoinnin saamiseksi vaaditaan suuren määrän asiakirjojen laatimista, hyväksymistä ja monissa tapauksissa notaarin vahvistamista ja apostille-todistuksen hankkimista (laillistamista). Näihin tarkoituksiin vaadittava aika voi ylittää laissa asetetut määräajat.

Venäjän federaation alueelle perustettavien ulkomaisten organisaatioiden sivuliikkeiden ja edustustojen akkreditoinnista maksetaan leimavero – 120 000 ruplaa jokaisesta sivukonttorista ja jokaisesta edustustosta.

Mainittakoon, että Venäjän federaation lainsäädännön vaatimusten mukaisesti ulkomaisten oikeushenkilön on toimitettava akkreditointihakemus valtuutetulle elimelle 12 kuukauden kuluessa päätöksestä perustaa tai avata Venäjälle ulkomaisten oikeushenkilön sivuliike tai edustusto. Ulkomaisten oikeushenkilön sivuliike, edustusto akkreditoidaan toistaiseksi.

Venäläinen tytäryhtiö

Ulkomainen oikeushenkilö voi sijoittua Venäjälle perustamalla Venäjän alueelle oman tytäryhtiön. Yleisimmät liiketoiminnan oikeudelliset muodot Venäjällä ovat rajavastuuyhtiöt (OOO) ja osakeyhtiöt (AO). Kaikista Venäjällä rekisteröidyistä liiketoimintayksiköistä rajavastuuyhtiöiden määrällinen osuus ylittää 90 %, mikä johtuu ensinnäkin niiden rekisteröinnin yksinkertaisuudesta (ei ole tarvetta rekisteröidä osakeanteja arvopaperikomissiossa) ja taloudellisista eduista (ei ole tarvetta maksaa osakeannin rekisteröintimaksuina 200 000 ruplaa ja antaa osakasluettelon pitämisen rekisterinpitäjälle - erikoistuneelle organisaatiolle, jolla on asianmukainen lisenssi).

Venäjän arvopaperilainsäädännön mukaan rajavastuuyhtiöiden osakkaiden pääomaosuuksia ei katsota arvopapereiksi, kun taas osakeyhtiöiden osakkeet ovat arvopapereita ja ne on rekisteröitävä Venäjän keskuspankin rahoitusmarkkinavirastossa. Osakeyhtiö voi olla julkinen (PAO), jonka osakkeilla käydään julkista arvopaperikauppaa markkinoilla, tai ei-julkinen (AO).

Ulkomaiset yritykset käyttävät usein rajavastuuyhtiöiden muotoa liiketoiminnan harjoittamiseksi Venäjällä, kun se on sataprosenttisesti ulkomaisten yrityksen omistuksessa. Pääsääntöisesti yksi osakas (yksityinen tai oikeushenkilö) voi rekisteröidä yrityksen rajavastuuyhtiön

tai osakeyhtiön muodossa. Yhden osakkaan yritys ei kuitenkaan voi rekisteröidä Venäjällä tytäryhtiötä, jossa 100 % omistusoikeudesta kuuluu yritykselle.

Venäjän lainsäädännössä ei ole rajoituksia, jotka liittyvät ulkomaisen oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön venäläisen yrityksen osuuksien tai osakkeiden hankintaan. Pääsääntöisesti ulkomaalaisen, joka on venäläisen yrityksen ainoa toimeenpaneva elin (johtaja tai pääjohtaja) tai kollegiaalisen toimeenpanoelimen (hallituksen tai johtokunnan) jäsen, on kuitenkin hankittava Venäjällä työ lupa.

Rajavastuuyhtiöistä annetussa laissa on paljon samanlaisia säännöksiä kuin on Osakeyhtiöistä annetussa laissa, mutta on myös eroja.

OSAKEYHTIÖ

Osakeyhtiö on oikeushenkilö, jossa osakkeenomistaja ei ole siviilioikeudellisessa vastuussa osakeyhtiön velvoitteista, ja osakkeenomistajien tappiot rajoittuvat heidän osakkeidensa arvoon. Eroituksena rajavastuuyhtiöistä osakeyhtiöiden osakkeenomistajia koskevat tiedot eivät ole julkisia.

Erityyppiset osakkeet ovat sallittuja. Kunkin samantyyppisen osakkeen osingon ja äänioikeuden tulisi olla samoja. Sekä julkisilla että ei-julkisilla osakeyhtiöillä on oikeus laskea liikkeeseen kanta- tai etuoikeutettuja osakkeita ja joukkovelkakirjoja.

Viimeaikaiset muutokset Venäjän yhtiölainsäädännössä sallivat osakassopimusten tekemisen, joissa osakkeenomistajilla on muun muassa oikeus vahvistaa äänestysvelvollisuudet osakkeenomistajien yhtiökokouksissa ja säätää vaatimuksia koordinoita äänestyksiä muiden osakkeenomistajien kanssa sekä määrittää osakkeiden mahdollisen myynnin hinta ja koordinoita muita toimia, jotka liittyvät osakeyhtiön johtamiseen, sen toimintaan, uudelleenorganisointiin ja selvitystilaan.

Osakeyhtiön hallintoelimiä ovat yhtiökokoukset, hallintoneuvosto ja toimeenpanoelimet (yksinomaiset tai kollektiiviset). Hallintoneuvosto on pakollinen elin julkisissa osakeyhtiöissä, joissa on yli 50 osakkeenomistajaa. Yhtiöissä, joissa on vähemmän osakkeenomistajia, yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että yhtiökokous hoitaa yhtiön hallintoneuvoston tehtävät.

Yhtiön juoksevaa hallintoa hoitaa yhtiön yksinomainen toimeenpaneva elin (johtaja, pääjohtaja) tai yhtiön yksinomainen toimeenpaneva elin ja yhtiön kollegiaalinen johtoelin (hallitus, johtokunta). Samalla yhtiössä on oltava yksinomainen toimeenpaneva elin. Jos yhtiössä on samanaikaisesti yksinomainen ja kollektiivinen toimeenpaneva elin, henkilö, joka toimii yrityksen yksinomaisena toimeenpanoelimenä (johtajana, pääjohtajana), hoitaa myös yhtiön kollektiivisen toimeenpanoelimen (hallituksen, johtokunnan) puheenjohtajan tehtäviä.

Toimeenpanoelimet ovat velvollisia raportoimaan toiminnastaan yhtiön hallitukselle (hallintoneuvostolle) ja yhtiökokoukselle. Yhtiökokous hallituksen ehdotusten pohjalta tai oma-aloitteisesti voi siirtää toimeenpanoelimen valtuudet ulkoiselle yritykselle tai yksittäiselle johtajalle.

Jos osakeyhtiötä johtavaksi yhtiöksi valitaan ulkomainen yritys, sillä on oltava Venäjällä rekisteröity siviiliyhtiö, jonka kautta venäläistä osakeyhtiötä johdetaan.

RAJAVASTUUYHTIÖ

Rajavastuuyhtiöstä annettuun lakiin sisältyy monia säännöksiä, jotka ovat samanlaisia kuin osakeyhtiöstä annetussa laissa. Rajavastuuyhtiön osakkaat eivät ole vastuussa yrityksen velvoitteista, ja heidän tappionsa rajoittuvat heidän pääomapanostensa arvoon.

Rajavastuuyhtiön yhtiöjärjestys voi asettaa osakkeenomistajille rajoituksia, jotka koskevat osakkeiden siirtämistä kolmansille henkilöille. Jos yhtiöjärjestyksessä säädetään tällaisesta rajoituksesta, osakkeenomistaja voi milloin tahansa erota rajavastuuyhtiöstä ja vaatia rajavastuuyhtiötä (tai muita osakkaita) luovuttamaan hänelle osan yhtiön nettovarallisuudesta suhteessa hänen pääomapanokseensa.

Rajavastuuyhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan asettaa osakkeiden luovutettavuutta koskevia rajoituksia tai veloitteita sopia muiden osakkaiden tai rajavastuuyhtiön kanssa osallistumisesta osakkeiden siirtämiseen.

Erotuksena osakeyhtiöistä rajavastuuyhtiön osakepääoman panosten luovutustapahtumat on vahvistettava notaarilla.

Yhtiön juoksevaa hallintoa hoitaa yhtiön yksinomainen toimeenpaneva elin (johtaja, pääjohtaja) tai yhtiön yksinomainen toimeenpaneva elin ja yhtiön kollegiaalinen johtoelin (hallitus). Tällöin yhtiössä on ehdottomasti oltava yksinomainen toimeenpaneva elin.

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä myös yhtiön hallintoneuvoston muodostamisesta.

Yhtiön toimeenpanoelimet ovat velvollisia raportoimaan toiminnastaan yhtiökokoukselle ja yhtiön hallintoneuvostolle.

Seuraavassa on selvyiden vuoksi esitetty vertaileva taulukko, jonka avulla voidaan tunnistaa eroja rajavastuuyhtiön ja osakeyhtiön oikeudellisessa asemassa.

Keskeiset mittarit	Rajavastuuyhtiö	Osakeyhtiö	
		<i>Julkinen</i>	<i>Ei-julkinen</i>
Osakkeenomistajien määrä	Enintään 50	Rajoittamatta	Enintään 50
Osakepääoman määrä	Alkaen 10 000 ruplasta	Alkaen 100 000 ruplasta	Alkaen 10 000 ruplasta

Keskeiset mittarit	Rajavastuuyhtiö	Osakeyhtiö	
		Julkinen	Ei-julkinen
Osakepääoman korottaminen	Vakiomenettelyt, jotka liittyvät rahavarojen sijoittamiseen ja rekisteröintiin yhtiöjärjestyksessä ja valtion virastossa	Vakiomenettelyt ja lisäksi osakeanti ja osakeantien rekisteröiminen	
Johtoelinten vaikutus	Mahdollisuus myöntää lisäoikeuksia eri osakkeenomistajille	Osakkeenomistajien oikeudet on ennalta määrätty eikä niitä voida muuttaa	
	Osakkeenomistajien äänet voidaan jakaa suhteettomasti osakkeiden määrään, jos niin määrätään yhtiöjärjestyksessä	Osakkaiden äänet jaetaan tiukasti suhteessa heidän osakkeisiinsa	Suhteellisuutta ei välttämättä noudateta
Voitonjako	Voitonjako tapahtuu suhteessa osakkeenomistajan sijoittamaan pääomapanokseen tai niin kuin määrätään yhtiöjärjestyksessä	Voitonjako tapahtuu tiukasti suhteessa osakkeenomistajan sijoittamaan pääomapanokseen	Suhteellisuutta ei välttämättä noudateta
Osakkeenomistajia koskevien tietojen saatavuus	Tiedot omistajien nimistä ja osuudesta ovat julkisia	Osakkeenomistajia koskevat tiedot on suljettu ulkopuolisilta	
Osakkeiden/osuuksien myynti	Myynti tapahtuu yksinomaan notaarin välityksellä ja muutokset rekisteröidään rekisteröinti-viranomaisella	Tietoja osakkeenomistajien kokoonpanon muutoksista ei kirjata valtion yhtenäiseen oikeushenkilörekisteriin, vaan ne merkitään osakasluetteloon, jota voi pitää vain rekisterinpitäjä eli oikeushenkilö, jolla on asianmukainen lupa.	
	Mahdollinen kiinteä osuuksien määrä merkitään yhtiöjärjestykseen	On mahdotonta merkitä yhtiöjärjestykseen osakkeen kiinteä hinta	

Keskeiset mittarit	Rajavastuuyhtiö	Osakeyhtiö	
		<i>Julkinen</i>	<i>Ei-julkinen</i>
Pakolliset toimenpiteet yrityksen rekisteröinnin jälkeen	Osakkeenomistajien luettelon ylläpito pakollinen (on paljon helpompaa kuin pitää osakeyhtiön osakasluetteloa)	1. Osakkeiden pakollinen rekisteröinti. Ennen osakeannin rekisteröintiä kaikki osakkeita koskevat kaupat ovat kiellettyjä. 2. Osakkeenomistajaluettelon pakollinen ylläpito - suorittaa vain rekisterinpitäjä.	
Omaisuuspanokset	Mahdollisia ilman osakepääoman korotusta	Omaisuuspanos on mahdoton ilman muutosten tekemistä osakepääomaan	
Valvontaelin	Voidaan luopua tilintarkastus-lautakunnasta	Tilintarkastuslautakunnan perustaminen pakollinen	
Vararahastot	Päätöksenteko niiden tarpeellisuudesta kuuluu yhtiön perustajille	Ehdottomasti tarvitaan	Ei tarvita
Omaisuuksien jako	Yhtiö voi menettää omaisuuttaan osakkeenomistajan erottua	Omaisuus jaetaan osakkaiden kesken ainoastaan osakeyhtiön purkamisen yhteydessä	
Tilinpäätöksen julkaiseminen	Tilinpäätöksen julkaiseminen valinnaista	On aina pakollinen osakkaiden määrästä riippumatta	On pakollinen, kun osakasmäärä ylittää 50 henkeä
Yhtiökokouksen pöytäkirjojen pätevyys	Yhtiökokouksen pöytäkirja on pätevä, jos kaikki kokouksessa olleet osakkeenomistajan vahvistavan osakkeenomistajien kokoonpanon yksimielisesti (ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin), tai jos se on mahdotonta, niin vahvistaa notaari.	Yhtiökokouksen pöytäkirjat ovat päteviä, jos kokouksessa olleiden osakkeenomistajien kokoonpanon vahvistaa rekisterinpitäjä.	

ULKOMAALAISOMISTUKSESSA OLEVIEN OIKEUSHENKILÖIDEN VEROTUS

Mikäli oikeushenkilöillä on ulkomaalaisomistusta, niiden verotukseen sovelletaan Venäjällä kansallista verotusjärjestelmää, vaikkakin on joitakin poikkeuksia, joista määrätään kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevissa hallitustenvälisissä sopimuksissa. Samalla joissain tapauksissa siirtyminen erityisiin verotusjärjestelmiin voi olla vaikeaa yrityksille, joilla on ulkomaalaisomistusta.

Verojärjestelmän yleiset ominaisuudet

Venäjän verolainsäädäntö käsittää Verokoodeksin ja sen pohjalta annetut lait. Veroja ja maksuja kannetaan Venäjällä liittovaltion, hallintoalueen ja paikallisella tasolla. Liittovaltion verot ja maksut on määritetty verokoodeksissa ja Venäjän federaation laeissa ja niitä maksetaan koko Venäjän alueella.

1.1.2019 tilanteen mukaan on vahvistettu seuraavat liittovaltion verot ja maksut:

- arvonlisävero (ALV)
- valmisteverot
- luonnollisten henkilöiden tulovero (NDFL)
- yhtiövero
- maaperän mineraalien louhintaverot (NDPI)
- vesivero
- eläinmaailman kohteiden käytöstä perittävät maksut
- vesien biologisten luonnonvarojen kohteiden käytöstä perittävät maksut
- valtion leimaverot ja rekisteröintimaksut.

Alueelliset verot ja maksut määrätään verokoodeksissa ja Venäjän federaation subjektien laeissa, ja ne maksetaan kunkin subjektin alueella. Alueellisiin veroihin kuuluvat yrityksen varallisuusvero, uhkapelivero ja ajoneuvovero.

Paikalliset verot ja maksut määrätään verokoodeksissa ja paikallisen hallinnon säädöksissä. Niitä maksetaan asianomaisten kaupunkien ja hallintopiirien alueella. Paikallisiin veroihin kuuluvat maavero ja luonnollisten henkilöiden varallisuusvero.

Paikallisissa (tai alueellisissa) säädöksissä voidaan ottaa käyttöön vain sellaisia veroja, joista määrätään verokoodeksissa. Samalla paikalliset (tai alueelliset) viranomaiset ovat oikeutettuja määrittämään verotuksen seuraavia seikkoja:

- veroedut
- verokannat verokoodeksin määrittämissä rajoissa
- verojen maksun menettely ja määräaika.

Edellä kuvattu verojärjestelmä johtaa verorasituksen epätasaiseen jakautumiseen Venäjän federaation eri alueilla rekisteröidyille veronmaksajille.

Verovelvolliseksi rekisteröitymisvaatimukset

Arvonlisävelvollisten ei tarvitse rekisteröityä erikseen, koska heille annetaan yhtenäinen kaikkien verojen INN-verotunnus. Veronmaksajien on kuitenkin hankittava veroviranomaisilta erillinen tunnistenumero (KPP) erillisten yksiköidensä sijaintipaikassa.

Erillinen yksikkö on yksikkö, joka sijaitsee erikseen emoyhtiöstä (esimerkiksi toisessa kaupungissa). Erillinen yksikkö voidaan muodostaa kun perustetaan vakituisia työpaikkoja yli kuukauden ajaksi. Ulkomaisten oikeushenkilön (UOH) on ilmoittauduttava paikalliselle veroviranomaiselle 30 kalenteripäivän kuluessa liiketoiminnan aloittamisesta kyseisellä alueella.

Yhtiövero

Verotettava tulo lasketaan vähentämällä kulut kokonaistuloista verolaskentarekisterien mukaisesti.

Yhtiön tuloveron enimmäisverokanta on 20 % mukaan lukien liittovaltion budjettiin maksettavat 3 % (vuoteen 2020 asti) ja alueen budjettiin maksettavat 17 % (vuoteen 2020 asti). Samalla alueellista yhtiöverokantaa voidaan alentaa 12,5 prosenttiin (vuoteen 2020 asti) liittovaltion subjektin viranomaisten päätöksellä.

Vuodesta 2019 lähtien liittovaltion subjektin viranomaiset eivät voi enää määrätä alennettua yhtiöverokantaa. Verokantoja voidaan alentaa verovelvollisten tiettyjen ryhmien osalta Venäjän federaation verokoodeksissa nimenomaisesti säädettyissä tapauksissa (esimerkiksi erityisten talousvyöhykkeiden residentit ja alueellisten investointihankkeiden osanottajat). Yritykset voivat maksaa alennettuja veroja, jotka alueelliset viranomaiset asettivat oma-aloitteisesti ennen 1.1.2018, näiden verojen voimassaoloajan kestäessä. On kuitenkin olemassa määräaika – nuo kannat ovat voimassa 1. tammikuuta 2023 saakka. Lisäksi alueilla on oikeus korottaa kantoja aikaisemmin eli ajanjaksolla 2019–2022. Tietyn tyyppisiä voittoja verotetaan lähdeverona kiinteän verokannan mukaan.

Ulkomaisten oikeushenkilöiden verotus

Mikäli ulkomaisten oikeushenkilöiden (UOH) toiminta Venäjällä johtaa pysyvän edustuston (PE) perustamiseen, nämä oikeushenkilöt maksavat tuloveroa PE:n kautta saatujen tulojen perusteella vähennettynä siitä aiheutuvat menot.

Venäjän lainsäädännön mukaisesti ulkomaisten oikeushenkilön toiminta johtaa PE:n perustamiseen seuraavissa tapauksissa:

1. UOH:lla on toimipaikka Venäjällä (sivukonttori, toimisto tai muu itsenäinen yksikkö), missä UOH harjoittaa liiketoimintaa säännöllisesti. Esimerkiksi tietyissä olosuhteissa Venäjän alueella sijaitsevaa rakennustyömaata voidaan pitää rakennustoimintaa harjoittavan ulkomaisten oikeushenkilön PE:nä.
2. UOH toimii Venäjällä riippuvaisen edustajansa kautta. Venäjän lainsäädännössä samoin kuin kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeissa sopimuksissa (mikäli niitä voidaan soveltaa) tulkitaan riippuvaisen edustajan käsitettä yritykseksi tai luonnolliseksi henkilöksi, joka toimeksiantajan kanssa tehdyn sopimussuhteen perusteella saa ja käyttää säännöllisesti oikeutta tehdä sopimuksia ja neuvotella merkittävistä sopimuseh-

doista UOH:n puolesta, luomalla sille oikeudellisia seurauksia (lukuun ottamatta tuki- tai valmistelevia toimia, esimerkiksi markkinointia).

Yleisesti ottaen lähestymistapa UOH:n pysyvän edustuston tuloveron laskemiseen on samanlainen kuin Venäjän oikeushenkilöihin sovellettu lähestymistapa eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta, esimerkiksi niitä, jotka liittyvät kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten määräysten soveltamiseen (mm. hallintomenojen jakautumisesta).

Jos ulkomaisella oikeushenkilöllä ei ole Venäjällä pysyvää edustustoa, yhtiön tulovero peritään venäläisiltä tulolähteiltä maksulähteen kautta.

LÄHDEVERO

Jos UOH saa Venäjällä tuloja, jotka eivät liity pysyvään edustustoon (esimerkiksi vuokra, rojaltit, korot ja osingot, rahtitulot jne.), vero tällaisista tuloista peritään maksavalta lähteeltä.

Tulot, jotka UOH saa Venäjällä sellaisesta toiminnasta, joka ei johda PE:n muodostamiseen (esimerkiksi kertaluonteisten konsultointipalvelujen tarjoamisesta), vapautetaan lähdeverosta.

UOH:n Venäjän edustuston tai sivukonttoreiden saamista tuloista ei niiden emoyhtiölle palauttamisen yhteydessä peritä lähdeveroa. Samalla omaisuuden mynnistä saatuihin tuloihin sovelletaan maksulähteen verotusta. Maksavan lähteen verotuksen verokanta vaihtelee verotettavasta tulosta riippuen.

Osinkojen verotuksessa käytetään seuraavia lähdeveroprosentteja:

- 0 % venäläiselle oikeushenkilölle maksettavista osingoista, jos tämä venäläinen oikeushenkilö omistaa vähintään 50 % osingonjakoyhtiön osakkeista 365 peräkkäisenä päivänä, edellyttäen että osinkoa maksava yritys ei ole offshore-alueen residentti (esimerkiksi BVI tai muu valtio, joka on Venäjän federaation valtiovarainministeriön listalla)
- 13 % osingoista, jotka venäläinen oikeushenkilö saa venäläiseltä tai ulkomaiselta oikeushenkilöltä (lukuun ottamatta valtiovarainministeriön luettelossa mainituissa maissa rekisteröityjä UOH:ita)
- 15 % osingoista, jotka venäläinen oikeushenkilö maksaa ulkomaiselle oikeushenkilölle.

Ulkomaisia oikeushenkilöitä, joilla ei ole Venäjällä pysyvää edustustoa, verotetaan tuloveroa, joka peritään maksavalta lähteeltä 20 %:n verokannan mukaan, melkein kaikista Venäjällä saaduista tuloista (kuten korkotuotot, rojaltit, tulot kiinteistöjen vuokrauksesta jne.).

Lähdeveroprosentteja voidaan alentaa Venäjän federaation ja tuloja saavan yrityksen tosiasiallisen sijaintimaan välillä tehtyjen kaksinkertaista verotusta koskevan verosopimuksen mukaisesti.

Esimerkiksi Venäjän ja Suomen välisen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen mukaisesti osinkotulojen vero on 5 %. Tätä verokantaa sovelletaan sillä ehdolla, että tuloja saava yritys omistaa suoraan vähintään 30 % venäläisen yhtiön pääomasta ja osakkeiden määrä on vähintään 100 000 USA:n dollaria tai vastaava määrä kansallisessa valuutassa. Kaikissa muissa tapauksissa sovelletaan 12 %:n verokantaa. Korko- ja rojalituloista puolestaan ei maksavalta lähteeltä peritä lähdeveroa tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Jotta ulkomainen oikeushenkilö voisi käyttää lähdeveron mukaisia veroetuja, sen on vahvistettava verovelvollisuutensa maassa, joka on tehnyt Venäjän federaation kanssa verosopimuksen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi. Vahvistuksena voi olla asianomaisen maan viranomaisen myöntämä todistus. UOH:n on myös osoitettava olevansa todellinen osinkojen saaja.

Jos tällainen osoitus puuttuu eikä tosiasiallisen vastaanottajan asemaa ei ole vahvistettu, vero peritään lähteeltä ja siirretään budjettiin vakioverokannan mukaan.

Arvonlisävero

Arvonlisävero (ALV) on välillinen vero, jonka taakan kantaa tuotteen loppukäyttäjä, mutta jonka laskennan suorittavat tavaroiden, töiden ja palveluiden toimittajat.

Veronmaksajat (organisaatiot, yksityisyrittäjät, maahantuoja) kantavat yleensä arvonlisäveron seuraavissa toimissa:

- tavaroiden (töiden ja palvelujen) myynti Venäjän federaation alueella (mukaan lukien ilmaiseksi tarjotut tavarat, työt ja palvelut), ja omistusoikeuksien siirto
- tavaroiden toimitus, töiden ja palvelujen suorittaminen verovelvollisen omiin tarpeisiin, joiden kustannuksia ei voida vähentää tuloverotuksessa
- omiin tarpeisiin tehdyt rakennus- ja asennustyöt
- tavaroiden tuonti Venäjän federaation alueelle ja muille sen lainkäyttövaltaan kuuluville alueille.

1. tammikuuta 2019 alkaen ulkomaisten yritysten, jotka tarjoavat sähköisiä palveluita yksityishenkilöille ja oikeushenkilöille Venäjän federaation alueella, on itse laskutettava ja tilitettävä arvonlisävero suoritettujen palvelujen hinnasta. Aikaisemmin 1.1.2017 lähtien arvonlisäveron laskutus- ja maksamisvelvollisuus kuului veroagenteille - venäläisille yrityksille ja yksityisyrittäjille, jotka ostavat sähköisiä palveluita ulkomaisilta yrityksiltä.

ALV-kanta on 1. tammikuuta 2019 alkaen noussut 18 prosentista 20 prosenttiin. 20 %:n verokantaa sovelletaan tavaroiden, töiden ja palveluiden myyntiin.

Alennettu verokanta (10 %) koskee lääkkeitä, kirjoja, kausijulkaisuja, elintarvikkeita ja lapsille tarkoitettuja tavaroita (Venäjän federaation hallituksen hyväksymän luettelon mukaan).

Verokoodexissa luetellaan tavarat, työt ja palvelut, joiden ALV-kanta on 0 %. Tähän luetteloon sisältyy esimerkiksi vientitavaroiden myynti; kansainväliset kuljetuspalvelut ja niihin liittyvät huolintapalvelut; öljyn, öljytuotteiden, maakaasun ja sähkön siirtoon liittyvät kuljetusym. palvelut; tietyntyyppinen lentoliikenne; joki- ja merisatamissa tarjotut palvelut sekä venäläisten rautatieliikenteen harjoittajien palvelut, jotka liittyvät kansainväliseen rahtikuljetukseen.

VAPAUTUS ARVONLISÄVEROSTA

Eräät yritystoiminnan luokat vapautetaan arvonlisäverosta, mm.:

- Venäjän federaation alueella sijaitsevien tilojen vuokraus ulkomaisille luonnollisille henkilöille ja Venäjällä akkreditoitujen ulkomaisten organisaatioiden edustustoille (jos asianomaisessa ulkomaisessa lainkäyttövallassa sovelletaan vastavuoroisuussääntöjä)
- asuinkiinteistöjen, tiettyjen lääkevalmisteiden, terveydenhoidollisten palvelujen, oppilaitosten tai koulujen ruokaloiden tuottamien elintarvikkeiden, julkisen henkilöliikenteen, hautauspalvelujen, lisensoitujen ei-kaupallisten oppilaitosten tarjoamien koulutuspalvelujen, kulttuuri- ja taidepalvelujen yms. myynti
- pankki- ja vakuutuspalvelut, REPO-takaisinostosopimukset tiettyjen immateriaalioikeuksien siirto.

Tietyntyyppisten tavaroiden tuonti Venäjälle voidaan myös vapauttaa arvonlisäverosta.

Erityiset verojärjestelmät

Verokoodexissa säädetään myös joukko erityisiä verojärjestelmiä, joissa verovelvollisella on oikeus maksaa vain yksi vero usean sijasta, mikä vähentää kokonaisverorasitusta. Nämä verotuksen erityismuodot tarjoavat veronmaksajille myös helpompia tapoja laskea ja maksaa veroja ja tehdä veroraportteja. Tällaisen järjestelmän käyttö on mahdollista vain, jos tietyt vaatimukset täyttyvät. Erityisiin verojärjestelmiin sisältyy yksinkertaistettu verotusjärjestelmä, yksi maatalousvero, laskennallinen tulovero ja erityissäännöt, joita sovelletaan tuotteiden jakamista koskevien sopimusten täytäntöönpanossa. Yksi verotuksen suosituimmista erikoismuodoista on yksinkertaistettu verojärjestelmä.

YKSINKERTAISTETTU VEROJÄRJESTELMÄ

Yksinkertaistettu verojärjestelmä (USN) korvaa yhtiöveron, arvonlisäveron (paitsi arvonlisäveroa, joka maksetaan tuotaessa tavaroita Venäjän federaation alueelle) ja varallisuusveron (lukuun ottamatta veroa, joka maksetaan kiinteistön rekisteriarvon perusteella).

Yrityksillä on oikeus siirtyä yksinkertaistettuun verojärjestelmään, jos ne täyttävät seuraavat kriteerit:

- vuoden yhdeksän kuukauden tulot eivät ylitä 112,5 miljoonaa ruplaa sinä vuonna, jolloin on tarkoitus siirtyä yksinkertaistettuun verojärjestelmään (tämä summa indeksoidaan vuosittain)
- käyttöomaisuuden jäännösarvo ei ylitä 150 miljoonaa ruplaa
- kalenterivuoden keskimääräinen työntekijämäärä on enintään 100 henkilöä.

USN:ää eivät saa käyttää:

- venäläiset oikeushenkilöt, joilla on sivuliikkeitä
- ulkomaiset oikeushenkilöt ja niiden edustustot (sivuliikkeet) Venäjällä
- pankit, vakuutusyhtiöt, eläkerahastot, sijoitusrahastot, organisaatiot, jotka ovat osapuolina tuotannon jakamista koskeissa sopimuksissa, yhtenäisen maatalousveron maksajat jne.
- yhtiöt, joissa muiden oikeushenkilöiden osuus ylittää 25 %.

Näin ollen venäläisellä oikeushenkilöllä, jolla on osakkeenomistajina ulkomaisia luonnollisia henkilöitä tai ulkomaisia oikeushenkilöitä, joiden osuus on enintään 25 prosenttia, on siis oikeus hakea yksinkertaistettua verojärjestelmää (USN).

USN:n puitteissa voidaan valita verotuskohteeksi tulot tai tulot, joista vähennetään kulut. Yksinkertaistetussa verotusjärjestelmässä verokannat riippuvat valitusta verotuskohteesta.

Kun verotuskohteena ovat tulot, verokanta on 6 %. Venäjän federaation subjektien laeilla verokantaa voidaan alentaa 1 %:iin. Vero maksetaan tulojen määrästä.

Kun verotuskohteena ovat tulot, joista vähennetään kulut, verokanta on 15 %. Tässä tapauksessa verolaskelmaan otetaan tulot, joista vähennetään kulujen määrä. Lisäksi alueellisissa laeissa yksinkertaistetulle verojärjestelmälle voidaan säätää eriytetyt verokannat välillä 5-15 prosenttia. Esimerkiksi Pietarissa vuonna 2019 kun verotuskohteena ovat tulot, joista vähennetään menot, verokanta on 7 %.

Henkilöille, jotka valitsevat verotuskohteeksi tulot vähennettynä kuluilla, sovelletaan vähimmäisveron sääntöä: jos vuoden tulosten mukaan laskettu veromäärä on vähemmän kuin 1 % vuodessa saaduista tuloista, niin maksetaan vähimmäisvero, joka on 1 % saaduista tuloista.

LIIKKEENHARJOITTAJIEN OIKEUKSIEN OIKEUDELLINEN SUOJA

Liikkeenharjoittajien oikeuksien suojaaminen on jokaisen oikeusjärjestelmän keskeinen asia. Loukattujen oikeuksien suojaamiseksi tarkoitettujen työkalujen oikea käyttö voi lisätä merkittävästi mahdollisuuksia palauttaa ne kokonaan ja oikea-aikaisesti.

Niinpä velan periminen tavalliselta vastapuolelta ja vastapuolelta, joka on velallisena asetettu konkurssiin, eroavat toisistaan huomattavasti. Jälkimmäisessä tapauksessa hakemus jätetään ja sitä käsitellään yleisen säännön mukaisesti konkurssiasian yhteydessä, muuten kanne jätetään tutkimatta. Lisäksi pesänhoitajan määrääminen velallisen konkurssin menettelynä rajoittaa merkittävästi sen ainoan toimeenpanoelimen oikeuksia, mikä voi myöhemmin johtaa kaupan mitätöintiin.

Loukattujen tai kiistanalaisten oikeuksien suojaaminen tapahtuu sen mukaan, kuuluuko asia tuomioistuimen, valtion arbitraatiotuomioistuimen tai välimiesoikeuden toimivaltaan. Hallinnollisessa menettelyssä siviilioikeuksien suojaaminen toteutetaan vain laissa säädettyissä tapauksissa. Venäjällä on kaksi valtion oikeusjärjestelmää: yleisen toimivallan tuomioistuimet ja arbitraatiotuomioistuimet, joiden toimivalta määräytyy sen perusteella, liittyykö riita liiketoimintaan tai muuhun taloudelliseen toimintaan vai ei.

Venäjän lainsäädäntö sallii valtion lainkäytön lisäksi yksityishenkilöiden välisten riitojen käsittelyn välimiesmenettelyllä. Jos välimiesmenettelyä koskevasta sopimuksesta tai välityslausekkeesta on sovittu, toimivaltaiseksi katsotaan asianomainen välimiesoikeus, johon osapuolet siirtävät riidan vapaaehtoisesti. Tällöin välityslauseke on tosiasiallisesti itsenäinen, ja se tarkoittaa, että henkilöiden vaihtuessa veloitteen kohdalla (saatavan luovuttaminen, velan siirto), välityssopimus on voimassa suhteessa sekä alkuperäisiin että uusiin velkoihin ja velallisiin, ja sopimuksen tunnustaminen pätemättömäksi ei tarkoita välityslausekkeen tekemättä jättämistä.

Siten kaikki yksityishenkilöiden väliset riidat voidaan yleensä siirtää välimiesoikeuteen sen toimivallan puitteissa. On kuitenkin pidettävä mielessä, että valtionyritysten kanssa solmittuista sopimuksista johtuvia riitoja ei voida siirtää välimiesoikeuden käsiteltäväksi.

Yleisen toimivallan tuomioistuimet käsittelevät asioita, joissa on mukana kansalaisia, siksi riitoja yrittäjien kanssa käsitellään paljon harvemmin (esimerkiksi silloin kun yksityishenkilö oli sopimuksen nojalla takaaja, ym.).

Venäjän federaation valtiolliset arbitraatituomioistuimet käsittelevät asioita, jotka liittyvät yrittäjyyteen ja muuhun taloudelliseen toimintaan, ja pääsääntöisesti katsovat olevansa toimivaltaisia tuomioistuimia ratkaisemaan riitoja, joissa asianosaisina ovat ulkomaiset henkilöt, seuraavissa tapauksissa:

- Jos riidanalainen oikeussuhde liittyy välittömästi Venäjän federaation alueeseen (vastaaja on Venäjällä; sopimusta täytetään Venäjän alueella, ulkomaalaisella on sivuliike tai edustusto Venäjällä; ja muissa Venäjän federaation arbitraatioprosessilaissa määrätyissä tapauksissa). On otettava huomioon, että silloinkin kun ulkomaisella oikeushenkilöllä ei ole edustustoa tai sivuliikettä Venäjällä, Venäjän federaation arbitraatituomioistuin voi tunnustaa toimivaltansa käsitellä juttua, jossa tällainen henkilö on asianosaisena, jos tämä toimii jatkuvasti Venäjän federaatiossa.
- Jos sillä on yksinomainen toimivalta (riidat, jotka koskevat Venäjän federaation valtion omaisuuden yksityistämistä; Venäjällä olevaa kiinteistöä koskevat riidat, ja muut riidat, jotka luetellaan Venäjän federaation arbitraatioprosessilaissa).
- Jos on tehty prorogaatiosopimus Venäjän federaation arbitraatituomioistuimen valinnasta syntyneen riidan tai tulevaisuudessa mahdollisesti syntyvän riidan käsittelyä varten.

Kun solmitaan prorogaatiosopimus arbitraatituomioistuimen valinnasta, täytyy kiinnittää huomiota siihen, ettei sopimuksella muutettaisi ulkomaisen tuomioistuimen yksinomaista toimivaltaa, muuten Venäjän federaation arbitraatituomioistuin ei tunnusta itsellään olevan toimivaltaa käsitellä riitaa. Tämä pätee myös silloin kun on lainvoimainen sopimus riidan ratkaisemisesta yksinomaan ulkomaisessa tuomioistuimessa.

Joka tapauksessa väite arbitraatituomioistuimen toimivallan kyseenalaistamisesta on esitettävä ennen kuin annetaan ensimmäinen riita-asian sisältöä koskeva lausunto. Toisin sanoen Venäjän federaation arbitraatituomioistuimen toimivallan torjuminen on riita-asian ratkaisemista estävä seikka, ja se olisi tuotava esille jo alustavassa oikeudenistunnossa. Ellei sitä ilmoiteta, osapuoli menettää oikeuden vastustaa jatkossa Venäjän federaation arbitraatituomioistuimen toimivaltaa.

Prorogaatiosopimus, jolla Venäjän federaation arbitraatituomioistuin valitaan toimivaltaiseksi tuomioistuimeksi, voidaan solmia silloin, kun toisena osapuolena on ulkomainen henkilö, tai se voidaan solmia kahden ulkomaisen yrityksen välillä, kun tarkoituksena on valita riidan ratkaisemiseksi puolueeton tuomioistuin. On mahdollista myös sellaisen prorogaatiosopimuksen solmiminen, jonka mukaan osapuolten oikeussuhteista syntyviä riitoja ratkaistaan sen osapuolen maan tuomioistuimessa, joka saattaa olla kantajana tai vastaajana, toisin sanoen tilanteessa, jossa ennen jonkin osapuolen kanteen nostamista toimivaltaista tuomioistuinta ei ole määritelty.

VENÄLÄISEN YRITYKSEN TAUSTOJEN TARKASTAMINEN

Kauppa epäluotettavan vastapuolen kanssa voi johtaa tappioihin ja toimitushäiriöihin ja rikkoa hankkeen toteuttamisen määräaikoja. Jäljempänä esitetään suosittuja tapoja tutkia venäläisten liikekumppaneiden liikemiesmainetta, jotta yhteistyö olisi turvallista.

Vastapuolen tunnollisuuden voi varmistaa Venäjän federaation veropalvelun FNS:n palvelujen avulla.

Liikekumppanin toimintaa voidaan tarkistaa seuraavilla aloilla:

- Voidaan hankkia ote EGRJUL (kaupparekisterin kaltaisesta) oikeushenkilöiden yhtenäisestä valtionrekisteristä onlineosoitteesta <https://egrul.nalog.ru/>
- Voidaan tarkistaa, onko vastapuoli toimittanut asiakirjat muutosten rekisteröimiseksi perustamisasiakirjoihin tai oikeushenkilöiden yhtenäisessä valtionrekisterissä (EGRUL) oleviin tietoihin <https://service.nalog.ru/uwsfind.do>
- Voidaan varmistua, ettei vastapuolen suhteen ole tehty Valtiollisen rekisteröinnin aikakauskirjassa julkaistua päätöstä selvitystilasta, uudelleenjärjestelystä, osakepääoman alentamisesta, poissulkemisesta oikeushenkilöiden yhtenäisestä valtionrekisteristä toimimattomana oikeushenkilönä tms. <http://www.vestnik-gosreg.ru/>
- Voidaan selvittää, onko vastapuolella verojen maksuhäiriöitä tai veroraportteja jättämättä yli vuoden ajalta <https://service.nalog.ru/zd.do>
- Voidaan varmistua, että vastapuolen yrityksen toimeenpanoelimissa ei ole epäpäteviksi julistettuja henkilöitä <https://service.nalog.ru/disfind.do>
- Voidaan selvittää, onko vastapuoli rekisteröity paikkansapitämättömään osoitteeseen <https://service.nalog.ru/addrfind.do>
- Voidaan tarkistaa, ettei yrityksen perustaja tai johtaja ole yrityksen osakkuudesta (johtamisesta) luopuneiden henkilöiden rekisterissä <https://service.nalog.ru/svl.do>
- Voidaan tarkistaa, onko luonnollinen henkilö useamman oikeushenkilön johtaja tai perustaja (osakkeenomistaja) <https://service.nalog.ru/mru.do>.

Vuoden 2018 lopussa Venäjän federaation veropalvelu FNS käynnisti testitilassa palvelun Läpinäkyvä liiketoiminta osoitteessa <https://pb.nalog.ru/index.html>, jota voidaan käyttää veronmaksajayritystä koskevan kokonaisvaltaisen tiedonkeruun tarkoituksessa.

TILINPÄÄTÖKSEN ANALYSOINTI

Vastapuolen arvioinnissa hyvänä työkaluna voi olla tilikauden viimeinen tilinpäätös, jossa on verotoimiston merkintä. Sitä voi pyytää välittömästi vastapuolelta tai saada virallisesti (esimerkiksi yrityksen tilinpäätös on nähtävänä valtion tilastopalvelun verkkosivulla osoitteessa https://www.gks.ru/accounting_report). Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti yrityksen tilinpäätös on avoin asiasta kiinnostuneille käyttäjille (pankit, sijoittajat, velkojat, ostajat, toimittajat jne.). He saavat tutustua siihen ja saada sen kopiot maksettuaan kopiointista koituvat kulut, ja yrityksen tulisi tarjota kiinnostuneille käyttäjille mahdollisuus tutustua tilinpäätökseen.

➤ ***Tulisi varmistua, että vastapuoli ei ole missään konkurssin vaiheessa.***

Mainittua ja muuta tietoa löytyy avoimista tietokannoista, esimerkiksi verkkosivuilla <http://bankrot.fedresurs.ru> ja <http://www.kommersant.ru/bankruptcy> on tietoa oikeushenkilöiden ja kansalaisten konkurssista.

➤ ***Tulisi selvittää, onko vastapuoli asianosaisena oikeudenkäynneissä.***

Tätä varten on tutkittava arbitraatiotuomioistuinten asiakirjoja osoitteessa <http://kad.arbitr.ru> – sen avulla voi saada tietoa riita-asioista, joissa vastapuoli voi olla mukana, ja niiden sisällöstä.

➤ ***Tulisi varmistaa, että vastapuolen suhteen ei ole käynnissä täytäntöönpanomenettelyjä.***

Tämän voi tehdä Venäjän federaation ulosottopalvelun verkkosivustolla tutkimalla täytäntöönpanomenettelyjen tietokantaan osoitteessa <http://www.fssprus.ru/iss/ip/>.

➤ ***Tulisi tarkistaa, onko vastapuolella lisenssi, jos sitä tarvitaan vastapuolen toiminnassa.***

Onko mahdollinen vastapuoli saanut lisenssin voi saada tietää lupaviranomaisten sivustoilla – jokaisen toiminnan lupaviranomaisella on oma sivusto.

Fedresurs-palvelun osoitteessa <https://fedresurs.ru/> voi tarkistaa rakennusyritykset: mihin itsesääntelyjärjestöihin (SRO) ne osallistuvat. Rakennustoimintaan ei tarvita lisenssiä, mutta vaaditaan jäsenyyttä SRO:ssa ja pääsylvä.ä.

➤ ***Tulisi tarkistaa sopimuksen allekirjoittavan henkilön valtuudet.***

Yrityksen yksinomaisen toimeenpanevan elimen (pääjohtajan) valtuudet allekirjoittaa sopimus voidaan tarkistaa oikeushenkilöiden yhtenäisestä valtionrekisteristä saadun otteen ja yhtiön sisäisten asiakirjojen (päätös tai pöytäkirja pääjohtajan nimittämisestä) perusteella.

Jos vastapuolen puolelta sopimuksen aikoo allekirjoittaa notaarin vahvistaman valtakirjan nojalla toimiva henkilö, valtakirjan voi tarkistaa sen tietojen pohjalta liittovaltion notaarikamarin verkkosivuilla osoitteessa <http://reestr-dover.ru/>.

Valtakirja tulisi mitätöidä kahdessa tapauksessa:

- jos palvelu ei löydy sitä ollenkaan rekisterin valtakirjojen joukosta
- jos se löytää sen, mutta ilmoittaa, että se on peruutettu tietystä päivämäärästä alkaen.

Palvelun avulla voi myös tarkistaa, onko toimeksiantaja peruuttanut yksinkertaiseen kirjalliseen muotoon kirjoitetun valtakirjan.

Ennen asiakirjojen allekirjoittamista tulee kiinnittää huomiota seuraaviin:

- onko solmittava kauppa vastapuolellesi suuri
- onko vastapuolen edustajan toimikausi päättynyt (se määritellään organisaation yhtiöjärjestyksessä tai valtakirjassa)
- onko yhtiöjärjestyksessä rajoitettu johtajan valtuuksia solmia kauppvoja, joiden hinta ylittää tietyn arvon.

IMMATERIAALIOIKEUKSIEN SUOJAAMINEN VENÄJÄLLÄ

Venäjän immateriaalioikeuksia koskeva lainsäädäntö on kokonaan kodifioitu Venäjän federaation siviilikoodeksin neljännessä osassa, joka tuli voimaan 1. tammikuuta 2008.

Asiaa koskevat normit sisältyvät myös yksittäisiin lakiin ja lukuisiin Venäjän allekirjoittamiin kansainvälisiin sopimuksiin immateriaalioikeuksien suojaamisesta, jotka on sisällytetty kansalliseen lainsäädäntöön. Tärkeimpiä näistä sopimuksista ovat:

- Roomassa 26. lokakuuta 1961 esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyhtymien suojaamisesta tehty kansainvälinen yleissopimus
- Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta, 9.9.1886
- WIPO:n esitys- ja äänitesopimus sekä tekijänoikeussopimus 20. joulukuuta 1996
- Patenttiyhteistyösopimus, 19. kesäkuuta 1970.

Sekä lainsäädännölliset normit että immateriaalioikeuksien suojaamiskäytäntö ovat muuttuneet huomattavasti viime vuosina. Vuonna 2013 Venäjälle perustettiin Immateriaalioikeuksien tuomioistuin. Tämä tuomioistuin käsittelee yksinomaan immateriaalioikeuksiin liittyviä riita-asioita, joissa osapuolina voivat olla luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt. Se on samalla alimman ja ylimmän oikeusasteen tuomioistuin kaikissa tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvissa asioissa ja kaikkien muiden Venäjän federaation valtion arbitraatituomioistuinten käsittelemissä asioissa.

Voimassa olevan lain mukaisesti henkistä panostusta vaativan toiminnan tuloksia ja niitä vastaavia oikeushenkilöiden, tavaroiden, töiden, palvelujen ja yritysten yksilöllistymisen keinoja, joille myönnetään oikeussuoja (teollis- ja tekijänoikeudet), ovat:

- tiede-, kirjallisuus- ja taideteokset
- tietokoneohjelmat
- tietokannat
- esitykset
- äänitteet
- radio- tai televisiolähetys tai kaapelin välityksellä tapahtuvat lähetys

- keksinnöt
- hyödyllisyysmallit
- teolliset mallit
- kasvinjalostuksen saavutukset
- integroitujen piirien topologiat
- tuotannon salaisuudet (osaaminen)
- toiminimi
- tavaramerkit ja palvelumerkit
- tavarankuorämerkinnät
- kaupalliset nimitykset.

Immateriaalioikeuksien sääntelyviranomaisena Venäjällä on liittovaltion immateriaalioikeuksien yksikkö (Rospatent), joka hoitaa mm. seuraavia toimintoja: keksintöjen, hyödyllisyysmallien, teollisuusmallien, tietokoneohjelmien, tietokantojen ja integroitujen piirien topologioiden, tavaramerkkien, palvelumerkkien, alkuperämerkintöjen rekisteröinti sekä tällaisiin kohteisiin liittyvien sopimusten rekisteröinti.

Rospatent-yksikkö käsittää patenttiriitajaoston, joka hallinto-oikeudellisessa järjestyksessä käsittelee hakemuksia ja ennakkopäätösvalituksia, jotka koskevat Rospatentin immateriaalioikeuksien rekisteröintiin liittyviä päätöksiä. Rospatentin päätöksestä, joka annetaan riitauttamisen seurauksena, voidaan hakea muutosta tuomioistuimelta.

Rospatentin päätösten hallinto-oikeudellinen muutostenhakumenettely on siten pakollinen, ja vasta sen jälkeen, kun patenttiriitojen jaosto on tehnyt päätöksensä, on mahdollista hakea muutosta tuomioistuimelta. Mikäli Rospatentin päätökseen haetaan muutosta suoraan immateriaalioikeuksien tuomioistuimelta ilman että patenttiriitojen jaosto käsittelee asiaa aluksi, tämä merkitsee hakemuksen palauttamista tuomioistuimesta. Samanaikaisesti immateriaalioikeuksien suoja ei kuulu Rospatent-yksikön tehtäviin – tällainen suoja toteutetaan tuomioistuimessa.

On tärkeää muistaa, että immateriaalioikeuksien loukkaukset johtavat siviili-, hallinto- ja jopa rikosoikeudelliseen vastuuseen. Yritysten johtajat, jotka ovat esimerkiksi sallineet toiseen organisaatioon kuuluvien tavaramerkkien käytön, voidaan asettaa rikossyytteeseen. Siviilioikeudellisissa vastuutoimenpiteissä rikkomukset saattavat johtaa vastuuseen vahingoista tai rahamääräiseen korvaukseen, joka on enintään 5 000 000 ruplaa, sekä kaksinkertaisten rojaltien tai lisenssimaksujen maksamiseen.

Toiminimi

Yrityksen nimi, joka on osa yrityksen toiminimeä tai tavaramerkkiä, on Venäjällä suojattu erillään itse tavaramerkin suojauksesta.

Yksinoikeus yrityksen nimeen syntyy oikeushenkilön valtiollisen rekisteröinnin päivästä lähtien ja on voimassa siihen asti, kunnes tämä nimi poistetaan oikeushenkilöiden valtionrekisteristä yhtenäisestä oikeushenkilön lopettamisen yhteydessä tai nimenmuutoksen yhteydessä.

On tärkeää huomauttaa, että Venäjällä toisin kuin Suomessa rekisteröintiviranomainen ei tarkista yrityksen rekisteröintivaiheessa jo rekisteröityjen yritysten olemassaoloa, joilla on sama tai samankaltainen toiminimi. Tämä selittää monien samoilla tuotenimillä toimivien yritysten olemassaolon Venäjällä. Tässä tilanteessa oikeudenhaltijan on itse ryhdyttävä toimenpiteisiin tuotemerkin suojaamiseksi.

Toiminimen yksinoikeus on luonteeltaan ehdoton, mikä tarkoittaa, että kolmansilla osapuolilla ei ole oikeutta käyttää identtisiä tai sekaannukseen asti samankaltaisia nimiä. Kuitenkin samanlaisen tai sekaannukseen asti samankaltaisen nimen käyttö ei yksin riitä siviilioikeudellista vastuuta koskevien toimenpiteiden soveltamiseen.

Laissa on vahvistettu joukko ehtoja, joiden samanaikaisen täyttymisen tapauksessa oikeushenkilön toimia voidaan pitää yrityksen toiminimen yksinoikeuden loukkauksena. Niinpä yksinoikeuden loukkaus on kyseessä silloin, kun seuraavat seikat esiintyvät samanaikaisesti:

- kolmannen henkilön toiminimi on samanlainen tai sekaannukseen asti samankaltainen kuin oikeudenhaltijan toiminimi
- yritykset harjoittavat samanlaista toimintaa (tässä tapauksessa otetaan huomioon oikeushenkilöiden yhtenäisessä valtionrekisterissä (EGRUL) mainitut OKVED-koodit
- oikeudenhaltijan toiminimen on oltava merkitty EGRUL-valtionrekisteriin aikaisemmin kuin kolmannen henkilön toiminimi.

Siinä tapauksessa, jos vaikka yksi noista seikoista puuttuu, yksinoikeutta yrityksen toiminimeen ei katsota loukatun. Siinä tapauksessa, jos kaikki edellä mainitut seikat pitävät paikkansa, oikeudenhaltijalla on oikeus vaatia niiltä, jotka ovat loukanneet hänen oikeuksiaan, olemaan käyttämättä yrityksen toiminimeä tiettyntyyppisissä toiminnoissa ja/tai esittää vahingonkorvausvaatimus.

Kun esitetään vaatimus olemaan käyttämättä yrityksen toiminimeä, riittää että oikeudenhaltija todistaa oikeuksia loukatun. Yrityksen nimen käytön kieltäminen voidaan toteuttaa lopettamalla kiistanalaisen nimityksen käyttö tiettyjen toimintojen suhteen tai muuttamalla nimeä.

Jos sinulla on kysyttävää, autamme mielellämme!

Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy

Helsingin toimisto

Vuorikatu 16 A 5, 00100 Helsinki

☎ **020 749 8160**

✉ **helsinki@lindblad.fi**

Katso muiden paikkakuntien yhteystiedot
osoitteesta: **lindblad.fi/toimistot**

